

Mesečna cena 26 Din,
za izposojnino 40 DinUredništvo:
Ljubljana, Krištofova ulica 6. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
št. 440
Celje: Klemenčeva ulica 2. Telefon
št. 190.Recepti se ne vračajo,
— Objavi po meri —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125 in 8126Informativni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492Podružnica Maribor: Aleksandrova ce-
sta 13. Telefon št. 455Podružnica Celje: Klemenčeva ulica 2.
Telefon št. 190Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.442, Praha št. 78.180;
Wien Nr. 105.241

Vsebinska rimske pravne pogodbe

V politični pogodbi priznava Italija suverenost papeža, vatikanskega teritorija in katoliško cerkev kot državno cerkev, papež pa fašistični režim Italije — Papeška država nevtralna država — Konkordat uvaja mesto dosežanega izključno civilnega fakultativni cerkveni zakon, slogo do katoliške akcije in ojačanje verskega pouka v šolah — Zaščite narodnih manjšin ni nikjer — Papež dobi pet milijard lir odškodnine

Ljubljana, 12. februarja.

Z navdušenimi manifestacijami proslavlja italijanski narod spravo svoje države s papeško stolico. Zvonovi zvonijo, v cerkvah se poje Te deum, povsod plapolajo poleg savojskega prapora beloromena papeška zastava in po krasno iluminiranih ulicah velikih mest korakajo bataljoni črnosrajčnikov z navdušenimi klici Evviva il Duce, evviva il Papa, evviva il Re! Italija slavi eno najlepših zmag svoje od nekdaj sposobne in uspešne diplomacije in zadoščenje italijanskega naroda je razumljivo.

Instinktivno čuti ta narod, da zaključna izjava obeh pogodbenikov včeraj podpisani politični konvenciji, kjer se slovesno povdarja, da je la questione romana za vedno odpravljena, ne izčrpa celoga pomena historične pogodbe. Papež se ni spraval samo z Italijo, on se je pobotal tudi z njeno politiko. Priznal je »principe italijanskih državnih temeljev«, z drugimi besedami, priznal je današnji fašistični režim. Prijatelj si nista le Italija in Vatikan, temveč tudi Vatikan in fašizem. Široke mase katoliškega ljudstva Italije se sedaj ne bodo mogle več upirati fašizmu, ki je pred leti tako razantno in temeljito obračunal z bivšo katoliško ljudsko stranko dona Sturze in njegovih popolarov. A še mnogo dalekosežnejše so posledice za zunanje-politične aspekte in teorije fašizma.

Kakor znano si je fašizem na usta svojega voditelja Mussolinija pred leti nadel nalogo, da dvigne italijansko državo na prvo mesto v sredozemskem bazenu in da vzpostavi nekdanji rimski imperij. Koli po proglasitvi teh zunanje-političnih ciljev fašistične države — Francija teh stremeljenj ni jemala resno — se je Mussolini vrgel v obsežne kolonialne akcije. V Tripolisu je Italija osredotočila velike sile in začela prodirati proti jugu in vzhodu. V Tunisu in Alžiru je zahtevala ponovne koncesije za italijanske izselence, ki številčno nadkriljujejo Francoze. Kasneje se je Mussolini poskušal v Alžiriju, proti Egiptu, naprati Grčiji.

Kmalu pa je moral fašizem uvideti, da se z diplomatičnimi sredstvi ne dosega željeni učinkovitosti uspehi. Opažil je, da sloni in izhaja moralna premoč Francije v Sredozemskem morju predvsem na veljavi katoliške cerkve in katoliških verskih in kulturnih redov, katerih protektorat je po l. 1870. popolnoma prešel v francoske roke. Glavna zapreka za prodiranje na tem polju je bila za Italijo niena borba in njen spor z Vatikanom in s Sv. stolico. Nekoč je zavzemala Italija v Sredozemskem morju in na bližnjem vzhodu mnogo boljše pozicije. »Rimsko vprašanje« je dalo premoč v francoske roke. To je bila velika, gospodarsko ne nadkriljiva škoda, ki jo je utrpela italijanska država.

Zato je stopil v ospredje vse zunanje-politične akcije Italije in fašizma na obalah Sredozemskega morja problem sprave z Rimom. S spravo s katoliško cerkvijo je fašizem pridobil za svojo veliko zunanje-politično mislijo Vatikan. Ni slučajno, ako se je prejšnje dni poročalo, da bo Sv. stolica uporabila odškodnino, ki jo prejme od italijanske države, predvsem za vzdrževanje svojih redov, kar je mišljeno tako, da bo sedaj Sv. stolica s podvojenim silo razširila svoje misijonsko delo predvsem na obalah Sredozemskega morja, v kolonijah in na bližnjem vzhodu. Francoski primat je s tem najverjetneje ogrožen. Fašizem je s tem najverjetneje radikalno in ga uspešno rešil v korist italijanske države in nenejanešnje imperialistične ideologije.

O vsebini včeraj podpisanih pogodb bo še prilike obširneje razpravljati, ko bo objavljeno njihovo popolno besedilo. Iz današnjih službenih izveščkov pa je že razvidno, da se je sprava izvršila v duhu redke intimnosti, ki pri mednarodnih konvencijah ni običajna. Vatikan je izrecno priznal »principe italijanskih državnih temeljev«, kar je v medsebojnih odnosih držav dosedaj povsem neznana formula, ker spadajo vprašanja forme vladavine med strogo interne zadeve vsake države. Razumljivo je, da je Italiji na teritoriji nove cerkvene države iz praktičnih razlogov ostala policijsko-varnostna in prometna služba, a značilno je, da se je Vatikan odrekal azilnega prava, ko je pristal, da bo izročal italijanskim obla-

Rim, 12. februarja. T. O. pogodbah, ki so bile včeraj podpisane v lateranski dvorani in ki urejajo bodoče odnose med Italijo in samostojno državo »Città del Vaticano«, je bil na merodajnih mestih izdan naslednji avtentični izvešček:

Vsebinska glavne pogodbe

Politična pogodba, ki je bila sklenjena med Sv. stolico in italijansko državo, obstaja iz preambule (uvoda) in 27 odstavkov. Uvodoma izjavljata obe pogodbeni stranki, da sta spoznali za primerno, izločiti vse dosedanje konflikte in bodoče spore na ta način, da

prizna Sv. stolica principe italijanskih državnih temeljev, dočim se na drugi strani katoliška cerkev proglašala za edino državno cerkev v Italiji.

Pogodba priznava nato Sv. stolici popolno lastninsko pravico in popolno suvereno oblast in jurisdikcijo nad Vatikanom. V to svrhu se ustanavlja samostojna država »Città del Vaticano«.

Italijanska vlada izjavlja, da se na noben način ne namerava vtiikati v posle te države in da ni upravičena k nobenemu vmešavanju. Na ozemlju »Città del Vaticano« obstoja samo avtoriteta Sv. stolice. Vsaka druga avtoriteta je na tem ozemlju izključena.

Trg sv. Petra postane sestavni del papeške države in ozemlja vatikanskega mesta. Kljub temu bo odprt in dostopen vsemu občinstvu in ostane pod policijskim nadzorstvom italijanskih oblasti.

Državne meje »Città del Vaticano« so začrtane v posebnem aneksu k politični pogodbi. Posebna klavzula odreja, da bodo morale italijanske javne oblasti skrbeti za vso javno službo na teritoriju papeževne države.

vključno železniško postajo, kakor tudi za direktne stike z ostalimi državami potom

samostojne telegrafske, telefonske, radiografske in poštne službe.

Vse osebe, ki stalno prebivajo na ozemlju »Città del Vaticano«, nreidejo pod suvereno pristojnost papeške države.

Za visoke cerkvene dostojanstvenike, za osebe papeževnega dvora in za aktivne funkcionarje Sv. stolice so predvideni posebni privilegiji tudi za primer, da dočrtni ne stanujejo na ozemlju papeške države.

Teritorialna imuniteta

bo razširjena tudi na patriarhalne bazele in na neke stavbe izven ozemlja papeške države, kamor bo Sv. stolica spravila razne kongregacije in druge svoje urade. Italijanska država nadalje priznava Sv. stolici

pravo aktivnega in pasivnega diplomatskega zastopstva

po mednarodnem pravu. Obe pogodbeni stranki se obvezujeta da vzpostavita med seboj normalne diplomatske stike. Italijanska država bo imenovala pri Sv. stolici svojega posebnega poslanika. Sv. stolica pa pošlje na Kvirinal svoja apostolskega nuncijsa. Vsebuje hudodelce, torej tudi politične. Seveda je prevzela enako dolžnost tudi Italija napram Vatikanu, toda to je fraza; stvarno znači izročitvena klavzula: sovraini ki fašizma so hudodelci tudi za Vatikan.

Poseben poklon Vatikanu vsebuje izjava, ki proglašala katoliško cerkev kot državno cerkev. V stvari znači to predvsem, da prevzema država na sebe cerkvena bremena, s čimer pa ne bo prišla v konflikte s princimom verske enakopravnosti, ker je italijanski narod kat eksohen katoliški narod. Veliko pozornost in mnogo komentarjev bodo vzbudile določbe o nevtralnosti papeževne države in njene politike. Papež se odreka poseganju v meddržavne spore. Iz česar bi se dalo sklepati, da se odreka tudi pristojni Društvi narodov, katerega naloga je m. dr., da vrši vlogo mednarodnega posredovalca.

V konkordatu, ki je bil podpisan istočasno s spravno pogodbo, je dobila Cerkev v Italiji tri važne koncesije: verski škotski pouk bo segal sedaj do

tikanski predstavnik bo po mednarodnem običaju doven diplomatskega zbora, akreditiranega pri italijanski vladi.

Nadalje določa pogodba, da ostanejo umetniški in znanstveni zakladi Vatikana in Laterana še dalje dostopni znanstvenikom in občinstvu.

Medsebojna pravna pomoč

Italijanska država se obvezuje, izročati hudodelce za dejanja, ki jih izvrše na ozemlju papeške države, na vsako zahtevo Sv. stolice. Ravno tako pa bo tudi Sv. stolica izročala italijanski državi vse osebe, ki bi se zatekle na ozemlje papeške države, v kolikor so zagrešile hudodelska dejanja.

Nevtralitetna klavzula

Sv. stolica se za tem v posebni klavzuli obvezuje, ohraniti strogo nevtralnost v vseh posvetnih sporih med Italijo in drugimi državami in da se ne bo udeleževala mednarodnih kongresov, ki razpravljajo in odločajo o takih vprašanjih. Izvzeti so primeri, da posamezne države apelirajo na mirovno mislijo papeža. Ozemlje »Città del Vaticano« je proglašeno za večne čase in za vsak primer kot nevtralen in nedotakljiv teritorij.

Kot zaključek sledi

Svečana izjava Sv. Stolice

s katero proglašala, da ji je s to pogodbo dana popolna svoboda in neodvisnost, kolikor jo potrebuje za izvrševanje svoje cerkvene verske misije tako v rimski diocizi in v katoliških cerkvah po Italiji, kakor po ostalem svetu. Sv. stolica izjavlja končno in nepreklicno, da je rimsko vprašanje urejeno in spravljeno s sveta.

Sv. stolica priznava italijansko kraljevinu, pod dinastijo Savojske hiše z Rimom kot glavnim mestom italijanske države.

Italijanska vlada od svoje strani pa pristaja na samostojno državo »Città del Vaticano« pod suverenostjo najvišjega cerkvenega počlavarja. S tema izjavama je

garancijski zakon razveljavljen.

Glavna vsebina konkordata

Konkordat obstoja iz 45 članov. Glavne določbe tega konkordata so naslednje:

Italijanska vlada pristaja na preureditev me posameznih škofij, pri čemur se naj te meje skladajo s političnimi mejami italijanskih provinc.

Za postavitev nadškofov in škofov je predviden poseben postopek. Novoustanovljeni škofje bodo morali polagati zaprisego zvestobe italijanski državi v roke predsednika italijanske vlade.

Pri velikih mašah ob nedeljah in praznikih se mora v vsej Italiji vplesti tudi molitve za zdravje in srečo italijanskega kralja kakor italijanske države.

Končno priznava italijanska vlada cerkveni zakon, ki se sklene po kanonskem pravu, za polnopraven z vsemi posledicami civilnega braka.

Verski pouk se razširi tudi na srednje šole po programu, ki bo v to svrhu še podrobno določen sporazumno med Sv. stolico in italijansko vlado.

Italijanska vlada priznava vse organizacije in ustanove italijanske kato-

univerze, tkzv. katoliška akcija, t. j. organizirani verski pokret dobiva svojo razvoja, je torej postavljen izven neposrednega fašističnega nadzorstva in cerkveni zakon (brak) stopa kot enakopraven poleg dosedaj izključno veljavnega civilnega braka. V zadnjih dneh se je mnogo govorilo, da bo s konkordatom urejeno tudi vprašanje verske odn. cerkvene službe in verskega pouka med tkzv. allogeni, med narodnimi manjšinami Italije. Kolikor je azvidno iz dosedanjih poročil, je stvarno to vprašanje nerešeno...

Tudi v materialnem vprašanju se je izkazala Italija velikodušna. Papež dobi 5 milijard odškodnine in nič ni značilnejše za oceno političnih in gospodarskih posledic včerajšnjega rimskega pakta kakor občudljiva reakcija velikega kapitala, ki sluti nove pridobitve in izjavlja, da bo ta ogromna svota, ako jo namerava Mussolini pribaviti potom notranjega posojila čez noč podpisana

liške akcije, v kolikor se ne bavijo z dnevno politiko.

Vatikan dobi čez 5 milijard dinarjev odškodnine

S posebno finančno konvencijo se obvezuje italijanska vlada, da izplača na ime odškodnine 750 milijonov lir v gotovini in 1 milijard lir v italijanskih konzolskih titrih.

Veliko navdušenje v Italiji

Rim, 12. februarja t. V Rimu, kakor po vseh ostalih mestih Italije, so se snoči prvič po letu 1870. pojavile poleg italijanske trobojnice tudi belo rumene zastave Vatikana. V vseh krogih vlada veliko navdušenje. Po vseh italijanskih mestih in tudi v najoddaljenih podeželskih krajih so bile snoči prirejane svečane iluminacije javnih in zasebnih zgradb ter so se vršile pod vodstvom fašističnih organizacij bučne manifestacije.

Vsi listi objavljajo dolga poročila o pogajanjih med italijansko državo in Sv. Stolicco, o pomenu zgodovinskega dogodka, ki ga slikajo kot politično duhovno zmago fašističnega režima ter prinašajo tudi slike vseh markantnih oseb, ki so sodelovale pri tej zgodovinski spravi med italijansko državo in Sv. Stolicco. Nekateri listi ponatiskujejo tudi topografske karte nove papeške države.

Včeraj in danes so se po vseh cerkvah Italije zamažali zvonovi in oznanjali vsemu narodu z večurnim zvonjenjem vele-zgodovinski dogodek.

Milan, 12. februarja z. Snoči so se vršile po milanskih ulicah svečane manifestacije za predsednika italijanske vlade, za italijanskega kralja in za papeža Pija XI. Desettisočglava kolona fašistov se je napotila pred prefekturo in zaprosila prefekta, naj pošlje predsedniku vlade Mussoliniju povodim njegovega historičnega uspeha izraze neomejene vdanosti milanskega prebivalstva. Iz Milana se je napotila v Rim posebna deputacija 440 visokoslovcov ki bo jutri sprejeta od papeža. Napoveduje se, da bo papež imel pri tej priliki velevažen nagovor.

Rim, 12. februarja t. Italijanski kralj je v razgovoru s svojo najožjo okoli ope-

tovano naglasil, da se izredno raduje sprave in sporazuma s Sv. Stolicco. S tem sta pridobila italijanski narod in italijanska država izredno velike ugodnosti in možnosti.

Rim, 12. februarja t. Danes se je vršila v cerkvi sv. Petra večana služba božja. Službi, ki je večala proslavi 7. obletnice kronanja Pija XI, za papeža, je prisostvovalo v cerkvi in na Petrovem trgu nad sto tisoč ljudi. Po službi božji je papež Pij XI. stopil v ložo bazilike in podelil rimskemu prebivalstvu, ki mu je prirejale vharne ovacije, svoj blagoslov.

Svečan sprejem v Vatikanu

Rim, 12. februarja g. Rimski fašisti so danes popoldne v dolgi povorki odšli pred Kvirinal, kjer so kralju priredili manifestacije. Zvečer je papeški prestolni asistent knez Colonna priredil svečan sprejem, ki so se ga udeležili zastopniki diplomatskega zbora, cerkveni dostojanstveniki in rimsko plemstvo.

Papež zapusti Vatikan še le v maju?

Rim, 12. febr. z. Iz poučenih vatikanskih krogov se doznavajo, da papež Pij XI. ne bo zapustil vatikanskega ozemlja pred majem. V nagovoru na postne pridigarje je papež Pij XI. namignil, da besedilo pogodb med Sveto Stolicco in italijansko državo ne bo objavljeno pred sprejemom v italijanski zbornici, ki pa se sestane šele 20. aprila. Domneva se, da bo vodila prva papeževa pot s področja novo ustanovljene vatikanske države v Milan.

Da izplača papeža, bo Italija najela notranje posojilo

Rim, 12. februarja t. Glede odškodnine, ki jo bo italijanska država plačala novo ustanovljeni državi »Città del Vaticano«, je bila v borznih krogih razširjena vest, da bo predsednik vlade Mussolini razpisal posebno posojilo. Italijanska vlada računa s tem, da je sprava poročila z Vatikanom izvala val navdušenja po vsej Italiji in da bo to posojilo v najkrajšem času vplačano. Borzni krogi priznavajo, da so zadnji dogodki ugodno vplivali na tečaj italijanskih državnih papirjev.

Ledeni dih severa objema Evropo

Mraz, viharji, zameti, nesreče na vseh koncih in krajih — Ob Jadranu zamrzuje morje, v Severnem ledenem morju pa kaže toplomer 1 stopinjo nad ničlo — Višek mraza prekoračen, obeta se zbežanje

Praga, 12. febr. h. Po sibirskem mrazu včeraj in predvčeršnjim se je temperatura za spoznanje dvignila. Dopoldne je bila temperatura v Pragi in v okolici 28 do 31 stopinj pod ničlo, na jugu in zapadu pa celo pod 36 stopinj. Proti večeru je mraz nekoliko popustil. Po vesteh češkoslovaških meteoroloških postaj je mraz na Češkoslovaškem najhušji v vsej srednji Evropi. Zanimivo pa je, da je v Krkonosih milo in jasno vreme. Zvečer je bil železniški promet na nekaterih čsl. lokalnih progah popolnoma ustavljen. Na vseh progah pa se je zelo skról osebni promet. Številne obolelih je zelo veliko. Mnogim ljudem so zmrzle noge, roke, ušesa in nosovi. Nekaj vlakov je skóčilo iz tira, ker so popokale tračnice. Po deželi so šole zaprte. V Pragi vlada velika beda. Mortalitet se je podvojila. Jutri bo vojaštvo z dinami to razstrelilo led na Vltavi.

Budimpešta, 12. febr. a. Zaradi izrednega mraza se je dovoz živil zelo zmanjšal. Velik del blaga prihaja v mesto zmrzjen. Cene so se v zadnjih dneh močno zvišale. Ravnatelstvo trga je prepovedalo prodajo špinata, ker se je v cenah dvignila na 6 pengov. V ostalem ni nevarnosti, da bi pošla najvažnejša živila, ker je dovolj zaloga, zlasti krompirja.

Varšava, 12. febr. a. Velik mraz, ki se vedno vlada na Poljskem, je povzročil popolno desorganizacijo železniškega prometa. Predvsem se opaža pomanjkanje spsobnih lokomotiv, tako da je moralo izpusti več rednih vlakov. Na postajah, kjer čakajo potniki več ur na odhod vlakov, je prišlo do razburljivih scen. V bližini Varšave so delavci, ki so hoteli priti v mesto postavili na progi barikade, da bi ustavili brzovalke. Le duhaprisotnost strojevodje brzovalke je preprečila katastrofo.

Berlin, 12. febr. a. Čeprav je v Nemčiji še vedno temperatura 20 stopinj pod ničlo, vendar izgleda, da je višek mraza že prekoračen. Zanimiv pojav v temperaturi se opaža v severnih krajih Evrope. Tam so zaznamovali najbrže zaradi večjega vpliva zalivskega toka temperaturo od 2 stopinj nad ničlo. Celotna Medvedjem otoku, ki leži med Spitzbergi in Novo Zemljo, je bila temperatura 1 stopinjo nad ničlo.

Pariz, 12. febr. s. V Franciji vlada velik mraz. V Parizu so danes imeli —14, v Reimsu —23, v Remiremontu pa —25 stopinj.

Trst, 12. febr. d. Včerajšnji dan je zabeležil geofizični inštitut v Trstu 17 stopinj pod ničlo, kar je najnižja temperatura, ki jo pomnijo anali tega urada. Mraz je bil tem občutnejši, ker je ves dan divjala huda burja, ki je od časa do časa dosegala brzino 122 km na uro. Silni sunki vetra so zagnali valove preko obale in vse

ceste ob morju so bile pokrite z debelo plastjo ledu. Burja, ki ima od nekdaj svoje torišče ob Lloydovi palači, v Poštni ulici, pred staro vojašnico in drugod Razburkan morje je onemogočalo vsak promet, ker se nihče ni mogel približati morju, z ladij pa tudi ni bilo mogoče prispeti na breg Pomorščak Dolci iz Pirana, ki je poskušal v čolnu priti na obrežje, je plačal poskus z življenjem. Silni sunki burje so prevažali ljudi in zdravniške postaje ter rešili avti so imeli vse dan obilo posla. Tudi požarna bramba je bila zaposlena z reševanjem ponesrečenih, morala pa je zadušiti tudi nekoliko požarov, ki jih je povzročila burja.

Iz ostalega Primorja poročajo takisto o silnih nadlogah, ki jih povzročata mraz in burja. V Kopru je zamrznil zaliv pod 16. stopinjami mraza. V Piranu so zabeležili 14 stopinj pod ničlo. Celotno Gori je imela 14 stopinj mraza. Soča je na mirnejših mestih zamrznila v široke ledene plošče.

London, 12. febr. (h.). Nenavadno ostru zima, ki je zajela kontinent, se je večer razširila tudi po Angliji, kjer je bil večer najhušji mraz letošnje zime. V vsej Angliji so divjali silni sneženi meteži, ki so mestoma popolnoma onemogočili promet. Na morju se je zgodilo več nesreč, vendar pa k sreči brez izgube človeških življenj. Malo pred Doverom se je potopil belgijski parnik »Ville de Liege«, ki je vozil pošto in 48 potnikov. Parnik se je pričel potapljati ob sedmih. Na pomoč so prihiteli rešilni čolni, ki so skušali zavleči parnik v doversko luko. Vsa pomoč je bila zaradi silnega viharja zaman, tako da je parnik ob 11. uri izginil v valovih. Po naporni in razburilni rešilni akciji se je posrečilo rešiti posadko in potnike, ki so zaradi hudega mraza zelo trpeli. Davi pa se je potopil v bližini Plymoutha neki mali obrežni parnik. Posadko 13 moških so rešili. Na južni obali so divjali silni snežni viharji, ki so močno ovirali cestni promet. Se hušje pa je bilo na Škotskem in v Walesu. Snežni viharji so na več mestih zatrpali železniško progno in ustavili ves železniški promet. Na pomoč so bili odposlani železniški plugi za sneg, ki so po napornem delu očistili progo. Piloti letal, ki vozijo med Londonom in Parizom, izjavljajo, da še ni bilo tako hudega mraza, odkar vozijo preko Rokavskega preliva.

Proračun prometnega ministrstva

Beograd, 12. februarja. e. Proračun prometnega ministrstva znaša 2,5 milijarde dinarjev. Obstojijo še tri sporne točke, glede katerih med financnim in prometnim ministrom še ni dosežen sporazum.

Številne premestitve velikih županov General Maksimović odpoklican iz Zagreba - Reaktiviranje dr. Goršića

Beograd, 12. febr. p. Dosedanji veliki župan u Zagrebu, general Maksimović je premešten na svoje prejšnje mesto profesora vojne akademije u Beogradu. Kralj je odlikoval generala Maksimovića na predlog predsednika ministrskega sveta s Karagiorjevo zvezdo III. reda.

Beograd, 12. febr. p. Kralj je podpisao obsežen ukaz o imenovanju novih velikih županov. Imenovani su:

- za velikega župana bitoljske oblasti Drago Todorović, dosedanji veliki župan raške oblasti;
- za velikega župana raške oblasti Žilva Budimirović, veliki župan užičke oblasti;
- za velikega župana sremske oblasti Janič M. Krasojević, veliki župan valjevske oblasti;
- za velikega župana bačke oblasti Dobrica J. Batković, dosedanji veliki župan bitoljske oblasti;
- za velikega župana užičke oblasti Vladimir M. Jević, veliki župan sremske oblasti;
- za velikega župana valjevske oblasti Nemanja Ljubisavljević, veliki župan vrbanske oblasti;
- za velikega župana podunavske oblasti Radmil Bujević, veliki župan timoške oblasti;
- za velikega župana vrbanske oblasti dr. Jovan Zec, veliki župan tuzlanske oblasti;

za velikega župana tuzlanske oblasti dr. Avda Hasanbegović, veliki župan mostarske oblasti;

za velikega župana mostarske oblasti Milisij Ivanšević, veliki župan travničke oblasti;

za velikega župana timoške oblasti Predrag Lukić, veliki župan podunavske oblasti;

za velikega župana travničke oblasti Marij M. Hanzeković, veliki župan osječke oblasti;

za velikega župana osječke oblasti Jura Kučić, veliki župan primorsko-krajiške oblasti;

za velikega župana zagrebačke oblasti dr. Milan Zarić, pravni referent iste oblasti; za pravnega referenta zagrebačke oblasti je imenovan dr. Janko Bedeković, inspektor ministarstva notranjih del;

za velikega župana dubrovnike oblasti Ante Perković, veliki župan u p.;

za velikega župana primorsko-krajiške oblasti Andrija Zdravković, veliki župan u p.

Dalje su imenovani:

za inspektorja ministarstva notranjih del Gjorgije B. Brdaković, veliki župan u p.;

za inspektorja ministarstva notranjih del u 3/1. dr. Fran Goršić, bivši načelnik odeljka za socijalno politiku pri velikem županu ljubljanske oblasti.

Nove provizorične določbe o občinah Pojачeno državno nadzorstvo - Redukcija občinskih odborov - Maksimum 45 obč. odbornikov?

Beograd, 12. februara p. Noc je kralj na predlog predsednika vlade i ministra notranjih del, generala Pere Živkovića podpisao zakon o občinah, ki se glasi:

Čl. 1. Zdravstvenje občin, ustanavljanje novih občin i razvrščanje, odvajanje posameznih krajev od občin i njihovo priključevanje k drugim občinam, kakor tudi določanje nazivov in sedežev občin se vrši ko stoji ta zakon u veljavo, potom uredbi ministra notranjih del po pristanku predsednika ministrskega sveta. Vse te izpodbembe se morajo objaviti u »Službenih Novinah«.

Čl. 2. Občinski sveti, u kolikor so z zakonom določeni, se uklinjajo i u vse njihove kompetence, bodisi po zakonu o občinah ali po specialnih zakonih, bodu izvrševali občinski odbori. Kjer obstojajo na podlagi zakona selske skupščine (krajevni sveti) se uklinjajo i u nadomestila u krajevnim odborom, sestojecim iz 5 do 10 občanov dotičnoga kraja, ki ih imenujejo veliki župani dotične oblasti.

Čl. 3. Uprava beogradske obćine sestoji iz predsednika, dveh podpredsednikov, enega kmeta u pravno fakulteto i 45 odbornikov. Za pomožne občinske sklepe je potreben podpis predsednika i dveh podpredsednikov. Če je predsednik odsoten, za nadomestila podpredsednik ali pa njegov namestnik, kmet pravnik. (Sledio še nekatere podrobnosti o beogradske obćinske uprave).

nosti o beogradske obćinske uprave. Op. ur.)

Čl. 4. V mestih, kjer je na podlagi zakona ali statuta mesta uprava tudi obće upravna oblast prve stopnje, morajo biti imenovani za mestne župane te osebe, ki so izpolnile pogoje, kakršni veljajo po zakonu za občinske odbornike (svetnike) i u 30 let stari, za vršitelje obće uprave poslov pa mora mesto razpolagati u službenem, ki ima pogoje sreskega poglavarja, kakor so predpisani po zakonu o obći upravi.

Čl. 5. Minister notranjih del se pooblašća, da lahko potom uredbi izpremeni dosedanje število odbornikov u posameznih obćinah.

Čl. 6. Ta zakon stoji u veljavo i u dobi obvezno moć, kadar se objavi u »Službenih Novinah«.

Beograd, 12. februara n. Novi zakon o obćinah je mišljen kot provizorni zakon i u bo u glavnom služil u to, da se na njegovo osnovu reducira število dosedanih članov obć. svetov. Kot maksimum se smatra 45, kakor je određen za Beograd, toda je verjetno, da bodo vse druge obćine imele manj članov u novih obć. odborih. Z novimi zakoni o obćinah je u važnih vprašanjih znova uvedeno direktno državno nadzorstvo potom notranjega ministarstva nad obćinama, ki so dosedaj spadale pod izključno nadzorstveno kompetenco obćinskih samouprav.

Velika nesreća beogradskega brzovlaka

Pri Batajnici je trčil u pomožni vlak — Lokomotivi razbiti, štirje vagoni pomožnoga vlaka zgoreli — 18 ranjenih, med temi samo 1 potnik

Beograd, 12. februara p. Davi okrog pol 1. se je pripetila pri postaji Batajnici pri Zemunu teška železniška nesreća, ki bi lahko imela katastrofalne posledice. O nesreći je generalna direkcija železnice izdala naslednji komunikat:

»Danes 12. t. m. ob 0.30 bi morali iz postaje Batajnica krenuti u Beograd vlak št. 115/2, sestojeci iz stroja i štirih vozov. Istočasno je krenil iz postaje Zemunsko polje brzovlak št. 4. Ker ima proga dva tira, je samo po sebi razumljivo, da je morao vsak od teh vlakov voziti u svojem tiru, to je vsak po desnom tiru u pravcu vožnje. Strojovodja vlaka 115 pa je krenil u postaje Batajnica, preden je dobi dovoljenje i u proden so bile postavljene kretnice za odhod vlaka. Zato je vlak št. 115 vozil na mesto po desnom tiru, po levem, torej po tiru, po katerem je vozio brzovlak št. 4.

Vlaka sta trčila med čuvajnicama št. 10. i 11. Lokomotivi sta bili teško poškodovani. Štirje vozovi vlaka št. 115 so zgoreli, službena poštna voza brzovlaka pa sta bila teško poškodovana, 18 oseb je bilo pri tem ranjenih, od tega je en potnik, ostali su železniški službenici.

Nesrečo su zakrivilo prometni urednik i kretničar na postaji Batajnici, vlakovodja vlaka 115 i čuvaj vlajnice št. 11. Krivci, ki jim je bila krivda dokazana, su suspendirani. Gleda ostalih sokrivce je uvedena preiskava.

Zaradi nesreće je bila proga do opoldne za vsak promet zaprta. Iz Beograda u Zemuna je bila odposlana pomoć. Šele opoldne so progo toliko očistili, da je bil za silo vzpostavljen promet.

Strašna smrt štirih malih otrok

Grozna družinska tragedija u Beogradu — Starši so ošli po poslih, otroci pa so doma zgoreli

Beograd, 12. februara p. Dopolodne se je pripetila strašna družinska nesreća u Kumini ulici, kjer stanuju tramvajski sprevodnik Ilić. Doma su bili štirje mali otroci, stari 6, 4, 2 i 1 pol leta. Ob 10 dopoldne je mati ošla na trg. Ko se je vrnila, je našla otroke dolema zadušene, dolema napoli izgorile. Otroci su menda hoteli naložiti u peč drva, pri čemer pa je padla žerjavica na tla, zaradi česar se je vnela slama na tleh. Eden izmed otrok je popolno-

ma zgorel. Ko je mati videla strahovito ožgane otroke, se je zgrudila nezavesna na tla. Morali su tudu njo odpeljati u bolnico, tako da je oće, ko se je vrnio domov, našel stanovanje popolnoma prazno.

Ogled 12. februara p. Včera se je u gostinji Pušut u Piaschem 9letna hćerka gostinčarica greća pri ognju, pri čemer se ji je vnela obćika. Dobila je sime općekine ter so ju morali prepeljati u bolnico. Ni mnogo upanja, da bi ostala pri življenju.

Virmani u proračunu finaćnoga ministra

Beograd, 12. februara p. Kralj je podpisao zakon o virmanih proračunskih kreditov, ki se glasi:

Čl. 1. Pooblašća se minister financ, da more poleg pooblastila, določenoga u čl. 5. finaćnoga zakona za leto 1928/29 izvršiti virmane med vsemim pozjavljaj i u prirčljaj 10 odeljka proračuna za leto 1928/29 glede na kredite za materijalne izdatke svojega resora u svrhu oživljenja uredbe o organizaciji finaćne stroje i službe ter uredbe o doloćevanju činov i razvrščanju poćkicev finaćne stroje, izdatih na podlagi pooblastila finaćnoga zakona za leto 1928/29.

Čl. 2. Ta zakon stoji u veljavo i u dobi obvezno moć, ko se objavi u »Službenih Novinah«.

Včerajsnje temperature

Beograd, 12. febr. p. Meteorološka postaja obavlja naslednje temperature: Beograd — 21, Novi Sad — 19, Zagreb — 15, Sarajevo — 20, Niš — 19, Kos. Mitrovica — 17, Skoplje — 16, Kragujevac — 20, Split — 6, Kotor +2, Gruz +2.

Doćela ustavljen promet na liški i sušaški progi

Zagreb, 12. februara n. Liška i sušaška proga sta zatrpali s snegom, zaradi česar se na njih ustavljen vsak promet.

Noćni požar u Celju

Celje, 12. februara

V minuli noć je izbruhnul u Cankarjev ulici št. 9. manjši požar, ki k sreći ni izazvol velikih dimenzij. O polnoći se je nenadoma prebudil u svoji postelji pravni praktikant Janko Karlović. Začul je moćno prasketanje. Karlović, ki stanuje u pritličju, je skočil iz postelje i u pogledal proti stropu, kjer je že opazil plamen i gost dim, ki je bruhnul iz nenadoma nastale razpoke. Obvestil je o nesreći u istem stanovanju stanujućega odvćetnika dr. Karlovića, ta pa najbližjega službućoga stražnika.

Stražnik Podgornik je aviziral celjske gasilce, ki su kmalu prispeali na kraj požara u brigadno. Med tom pa sta višla stražnika Podgornik i Dinićina že sama skoraj popolnoma pogasila požar i u tako gasilec ni preostalo već dosti napora. Ugotovili su, da je nastal požar na ta način, da se je vnel nosilni tram u stropu med pritličnim stanovanjem dr. Karlovića i stanovanjem u prvem nadstropju zaradi hude vroćine u dimniku, ki je izpećal tik trama. Dr. Karlović trpi 2000 Din škode, stranka Pogaćar u 1. nadstropju 400 Din, doćim znaša škoda hišne lastnice nad 3000 Din.

Naša četrtu podmornica

Beograd, 12. febr. p. Pri Nantetu u Franciji je bila spuščena u morje četrtu jugoslovenska podmornica.

Prijateljska pogodba s Českoslovaško podaljšana

Praga, 12. febr. p. Českoslovaški zunanji minister dr. Beneš i jugoslovenski poslanik Branko Lazarević su danas podpisali protokol o podaljšanju českoslovačko-jugoslovenske prijateljske pogodbe, ki je bil sklenjen že u Ženevi.

Gospodarska konferenca Male antante

Bukarešta, 12. febr. p. Jugoslovenski delegat za gospodarska pozajanja Male antante. Sećerov, je u Beogradu u Bukareštu ter je včeraš stopil u stik u jugoslovenskim poslanikom, u rumunskim zunanjim ministrom, u rumunskim delegatom Gafencu, u zastopnik rumunskoga vrvinskoga ministarstva i u delegatom Rumunije na gospodarski konferenci u Ženevi Radescuom. Sećerov je imel tudu konferencu s rumunskim trgovinskim ministrom ter s generalnim tajnikom ministarstva. Prićakuje se prihod českoslovačkoga delegata. Med tem se je vršila izmenjava mišlj u navzoćnosti českoslovačkoga poslanika u Bukarešti Kunzi i Jberskoga i trgovinskoga atašea Angelterja. Sećerov je sporočil jugoslovenski program glede gospodarske konferencie. Českoslovaški poslanik bo o poteka teza razgovora poročil svoji vladi.

Izredno ostru kazen za neprevidnoga šoferja

Zagreb, 12. februara p. Danes se je moral pred sudićem zagovarjati šofer Dragutin Safar, ki je 10. oktobra lani pri Sv. Nedelji blizu Samobora izazvol u avćubusom u vlak samoborske železnice, pri čemer sta bila poškodovana sode svetnik Helbert i gospa Malec, soproga lastnika kina u Zagrebu. Dragutin Safar je bi osoljen na leto dni strogega zaporu. Oškodovanci su bili s svojim zahtevami zavrnjeni na civilno-pravno pot. Obćitoćeno mora plaćati zastopnikom oškodovancev na račun sodeh stroškov 3.500 Din. Obćitoćeno Safar je po svojim zagovorniku prilavil nićnostno pritožbu.

Zadnji dnev Prpićeve tolpe

Sarajevo, 12. febr. n. Sarajevski krvnik Hart je nocu odputovao u Zagreb, da izvrši justifikaciju Pavla Prpića i njegovih tovarijev.

Zakon o visokih šolah

Beograd, 12. febr. p. Zakon o visokih šolah bo u kratkom gotov. Doprava se, da bodo univerzitetni profesori izveli iz splošne uredniške doloćbe, da morajo biti po konćanem 65. letu starosti upokoćeni.

Seje odbora strokovnjakov

London, 12. febr. (lo.) Davi se je sestao paracijski odbor strokovnjakov. Sklenjeno je bilo, da bo u bodoće lahko vsaka delegacija poklicala k sebam tehniće strokovnjake, ako bo menila, da je njih prisotnost potrebna i u koristna. Delegati posameznih veseli su danas prećitali izjave svojih vlad.

Poslanske dnevnece za januar

Beograd, 12. februara p. Minister financ dr. Svrliuga je odredil, naj se vsem narodnim poslancem izplaćajo dnevnece za mesec januar. Poslanci morajo dvignuti te dnevnece pri blagajni finaćnoga ministarstva, i si eer pri komisiji za likvidaciju Narodne skupščine.

Indijski nemiri pred anćeško zbornoćo

London, 12. febr. (lo.) U spodnji zbornoći je odgovoril na interpelaciju o indijskih nemirih državni podtajnik za Indijo, lord Winterton i izjavil, da su organizirali ne miri komunisti. S prvotne stavke se je razvila ogorćena borba med Indijci i muslimani, u katero su se jele vmećavati na obeh straneh roparske i morilske tolpe, da je bilo dosedaj ubitih 126 oseb, ranjenih pa preko 1700. Ker je bil položaj zelo resen i nevaren, su bile pozvane na pomoć indijske i anćeške čete, ki su streljale u štrinajstih primerih.

Stabilizacija rumunskoga leja

Bukarešta, 12. februara p. Pogodba za rumunsko stabilizaciju leja posojilo je bila u ponedeljek donolno podpisana u rumunskem poslanstvu u Parizu.

Obćinske volitve u Bolgariji

Sofija, 12. februara p. Obćinske volitve u Bolgariji nisu prinisale noshenih izrećenob. Vlade stranke su obdržale svoje poćioće, ker je ozroćila šla u borbu prećoj razoru. U onovćionolnih strankah je bilo mnogo osebnih sporov.

Hmeljski trg

Zatete, 1. februara p. Tendence zelo mirna. Na dećeli povpraševanje po cenah 1300 do 1400 Kš. U Zatu je bilo prometa približno 40 metarskih stolov po 1350—1550 Kš.

Zaradi zime ustavljeni vlaki Ljubljanska železniška direkcija je za enkrat za tri dni ustavila 36 potniških vlakov u Sloveniji

Ljubljana, 12. februara. Zaradi mrazu zmanjšana produkcija premoga ni povzročila samo velikega pomanjkanja kuriva, marveć je zadnje dneve začela katastrofalno vplivati tudu na železniški promet u državi, tudu u Sloveniji. Včeraš je »Jutro« objavilo obvestilo ljubljanske železniške direkcije glede redukcie potniških vlakov, ki stoji u veljavo dne 16. februara t. l. Ta redukcija je bila izvedena u smislu skiepov svojećasne železniške konferencie u Beogradu. Danes smo prećeli od direkcije državnih železnice obvestilo o novi redukciji vlakov, ki stoji u veljavu takoj danes o polnoći ter bo trajala začasno tri dni, to je do vštetega 15. februara o polnoći. Ako pa se vremenške neprilike ne izboljšajo, ni izključeno, da bo ta redukcija podaljšana še za nekać dni. Do skrajnosti je reduciran tudu tovarni promet. Vlaci dovaćajo samo kurivo, premog i najnujnejše živćenske potrebščine.

Uknenji su naslednji vlaci:

Rakek-Ljubljana: vlak št. 623, ki vozil u Rakaka ob 13.15 i prihaja u Ljubljano ob 14.35.

Maribor-Ljubljana: noćni vlak št. 511-612, ki odhaja iz Maribora ob 23.25 i prihaja u Ljubljano ob 3.50 jutraj, ter noćni vlak št. 627-528, ki odhaja iz Ljubljane ob 23.08 i prihaja u Maribor ob 4. jutraj.

Ljubljana-Vrhnika: vlak št. 8034, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.25 i prihaja u Vrhniku ob 14.02, ter vlak št. 8033, ki odhaja u Vrhniku ob 9.52 i prihaja u Ljubljano ob 10.30.

Ljubljana-Jesenice: vlak št. 913, ki odhaja u Jesenice ob 9.42 i prihaja u Ljubljano ob 11.35, ter vlak št. 916, ki odhaja iz Ljubljane ob 14.40 i prihaja u Jesenice ob 16.54.

Ljubljana-Kranj: vlak št. 926, ki odhaja iz Ljubljane ob 17.20 i prihaja u Kranju ob 18.09, ter vlak št. 925, ki odhaja iz Kranja ob 18.33 i prihaja u Ljubljano ob 19.23.

Ljubljana-Kamnik: Uknenjena sta tovarna vlaka št. 8466 i 8465.

Zagreb-Zilani most: vlak št. 619, ki odhaja u Zidanegu mostu ob 14.22 i prihaja u Zagreb ob 16.50, dalje vlak št. 628, ki odhaja iz Zagreba ob 22.05 i prihaja na Zidani most ob 0.30.

Maribor-St. Mić: vlak št. 2246, ki odhaja iz Maribora ob 13.30 i prihaja u St. Mić ob 13.58, dalje vlak št. 2247, ki odhaja iz St. Mića ob 14.38 i prihaja u Maribor ob 15.10.

Maribor-Ormoć: vlak št. 1115-1116, ki odhaja iz Maribora ob 10.40 i prihaja u Ormoću ob 12.29, i u vlak št. 1125-1126, ki odhaja iz Ormoća ob 12.47 i prihaja u Maribor ob 14.40.

Maribor-Fala: vlak št. 924, ki odhaja iz Maribora ob 17.10 i prihaja u Falo ob 17.48, dalje vlak št. 925, ki odhaja iz Fala ob 17.50 i prihaja u Maribor ob 18.41.

Ormoć-Murska Sobotu: vlak št. 8714, ki odhaja iz Ormoća ob 10.30 i prihaja u Mursko Sobotu ob 12.18, dalje vlak št. 8727, ki odhaja iz Murske Sobotu ob 14.15 i prihaja u Ormoću ob 16.

Celje-Velenje: vlak št. 9133, ki odhaja iz Velenja ob 12 i prihaja u Celje ob 14.27, dalje vlak št. 9134, ki odhaja iz Celja ob 13.30 i prihaja u Velenje ob 15.44.

Velenje-Dravograd-Meža: vlak št. 9132, odhod iz Velenja ob 5.45, prihod u Dravograd ob 9.43, dalje vlak št. 9131, odhod iz Dravograda ob 10.45, prihod u Velenje ob 14.22.

Polćane-Konćice: vlak št. 8233, odhod iz Konćice ob 13.10, prihod u Polćane ob 14.10, dalje vlak št. 8236, odhod iz Polćan ob 13.45, prihod u Konćice ob 16.34.

Karlovac-Novo mesto: vlak št. 9216, odhod iz Karlovca ob 9. prihod u Novo mesto ob 11.28, dalje vlak št. 9234, odhod iz Karlovca ob 16.47, prihod u Novo mesto ob 21.50.

Ljubljana-Novo mesto: vlak št. 9216, odhod iz Novega mesta 11.40, prihod u Ljubljano ob 14.30, dalje vlak št. 9217, odhod iz Ljubljane ob 13.18, prihod u Novo mesto ob 16.03.

Grosuplje-Koćevje: vlak št. 9313, odhod iz Koćevja ob 11.41, prihod u Grosuplje ob 13.35, dalje vlak št. 9314, odhod iz Grosuplja ob 14.25, prihod u Koćevje ob 16.21.

Novo mesto-Strža-Toplice: Odpadeta vlaka št. 9533 i 9536.

Jesenice-Planica: Vlak št. 8616, ki odhaja u Jesenice ob 17.05 i prihaja u Planico ob 18.07. Mesto tega vlaka vozi te tri dni vlak št. 8634, ki ima zvezu u ljubljanskim potniškim vlakom št. 914, ki prihaja na Jesenice ob 13.53.

Novi zameti na Notranjskem

Rakov, 12. februara. Davi je bilo tu delota lepo vreme i vse je sprva kazalo, da nastopi milćeće vreme i poneha silovita burja, ki razsaja po Notranjskem i gorćim delu Krasa že treći dan. Termometer je davil kazal na postaji — 30 C. Proti poćdnevnu se je zdela, da mraz popušta, opoldne pa je zopet u vso silu pritislil. Vse opoldne je naletaval tući rahel, suh sneg, ki za je silna burja kopćila u moćne snežne zamete.

Promet s Postojno oziroma s Trstom je zaradi burje zelo otećkovan. Po noći se je na železniki proti Rakoku-Postojni prićetil v bližini »Ravche-komande« težja neizgoda. Tovorni vlak je obćel u zametih i naravnoće zamrznil Strojovodja, kurćel i vrevćednik su u najvećem naporom poskćili, da bi nekćko odćloli zamete, toda brez uspeha. Poćekli su na pomoć u bližnje čuvajnice, nastali u Postojni i na Rakoku. Z obeh postaj sta odćlali po dve lokomotivi, da bi na nekć način spravile zameteni tovarni vlak naprej. Po daljšem času se jim je to posrećilo.

Po javniških i snežniških gozdovih silno trpi divjaćina. Zlasti srnjad. Lovci u Ložu su včeraš našli 8 lepih mladih srn doćela zamrznenih. Škoda na divjaćini je sedaj še neprecenljiva. Lovci se boje, da je zarod srnjadi popolnoma unićen.

Omejitev tovarnoga prometa

Ljubljana, 12. februara. Po poročilih a Rakaka, su veliki zameti na Krasu, osebo to okoli St. Petra i Postojne. Pri Postojni je baje nocu iziril neki vlak i za začasno promet u Ljubljano prećinjen. Dogodilo se je, da dvakrat danes, da je bil promet s Postojno popolnoma ustavljen, pa se jim je konćno posrećilo za trenutek otvoriti promet. Na glavnom kolodvoru su deske, ki belećajo zamete, vse popisane. Vćerni beogradski brzovlak je imel 8 ur zamude, monakovski brzovlak pa samo tri četrt ure. Sploh je na jeseniški progi promet še najbolj normalen.

Za 48 ur je popolnoma ustavljen lokalni tovarni promet za ves tovar razen za premog i najnujnejše živćenske potrebščine. Železnice bi bodo skućali vzdrževati s vsemi sredstvi vsaj mednarodni tovarni promet proti Trstu.

Pepelnica

Eden, ki letos ni imel prike kupiti si za pustni turek maćka, nam piše:

Mimo su razpusajeci dnevi kurentovanja, i u spet je tu sva pepelnica. Kakor je šuden ves naš čas, je ćudna letošnja pepelnica. Ugleden oproda maćama Pepelnice krmijav maćek, je dvoril stoletja le obozvalcem Kurenta. Letos pa je vse postavljeno na glavo. Beden maćek sili vedno u širše mase, ki su u Kurentom skregane te doća leta, i u kakšne je ta maćek! To je prezeblja, garjeva, laćna pošast, ki gleda s vćutim oćmi topo na kavelj u steni, na pripravno vejo ob poti.

Nekaj maćega je še tudu stare plemenite maćkove sorte u mehkim koćuščkom. Oć mećkajav prav prijateljstvo. Takt pa pozna ta plemenita rasa. Ostala je lopo u toćlo zakurjeni predob, i u ve ves dan zamunćka na svoje gostitelje. — Vsi su se postavili na glavo: pust, maćek i pepelnica, Zato je hudo, hudo.

Vsakdo na svoje mesto! — Je nekod u Narodni skupščini dejal eden izmed redkih pametnih poslancev.

Vsakogar po njegovom pravem imenu! — so pa včeraš dećali paznetaj Ljubljanćani, ki jih je navjećil pusu še lopo ljubili i u se jim je jutraj razodelo, da se je »Slovenec« prešeml u »Krajljav«.

Prosim vas, gospoda! Celih 57 let je potreboval »Slovenec«, za to svojo pošteni metamorfozo. Pa se je vendar zgodilo. Dejal bi celo, da u sklađu u manifestacijami za novo vatikansko državu.

Da dogodek ne ostane pozabjen, natismite vendar par klasićnih »Krajljevih« dovćpov:

— Nemška vlada ni u Krizi, ampak še vedno u Berlinu. — U Bosni je zmrazil en žerjav. — Za balkansko nevarnost su obćlasti izdale tiraliće. — I u tako dalje.

Ljudje, izvolite še danas, na pepelnico, s kurjim peresom šćegetati pod nosom.

Pa »Krajljev« uvodnik o položaju stećitali? Ljubljanćani sodijo, da ga je napisal kaplan Klobasa, ki je še nedavno bil u svojem elementu. Nikar pa naj vas bridko ne prešine lopa hinna »Piju enajstumu«, ki so jo nimenomu stvaritelju Silviju Sardenku postavili neposredno za umetniškim proizvod pustnoga torka —

»Svobodomiselsko razumrarstvo«, proti kateromu je »Slovenec« prećele dni proćil številne puščice brez soli i zela, je ravno zaradi treh klerikalćno taku nevšćenih elementov svobode, misli i razuma, u delikatnim taktom vzelo na znanje dogodek, ki se odigrava ob brećgovih Tibere. Istemu razumrarstvu ni prišlo na misel, da bi historijski dogodek spravil u zvezu s praznikom Kurenta, dasi je ćasovna koćcidonca naravnost izazvala vsaj kako skrito namigavanje.

Quod non fecerunt haeretic, je napravil brunni »Slovenec«, ki je rimsko zgodovinsko svćčanost spretno povezal s Krajljem u burkast pustni šopek Ne, da bi nas tla bleća zavist, saj se ćlovek maskaradi nasprotnika nameje že u gole škodoćelnosti, ki je najćistejšje veselje tega sveća. Nasmejali smo se, bognie, dovolj slavnostni pritoći »Slovenca«, ki je storil, za kar majo deklarirani »krivoverc« le še pravoć taktu.

Onačji pa smo, da je »Slovenec«, našemu ljudstvu že za pustni turek dal nekak predujom na pepelnice maćka. Tri dni je neprestano podarjal, da je novi italijanski konkordat s sv. oćetom vzel u zašćito tud jugoslovensko narodno manjšu Morda bi bili dećelni take zašćite u ćasih, ko su nas sv. oćetje ćastići kot »antemurale christianitatis«, danas pa, ko nas poznalo kot krotke ultramontanske ovćice, ki su Vatikanu že dolgo samo »anticamerale latinitatis«. si katoliški Jugosloveni ne smejo već dećati takih lućluzi. »Slovenćev« zatrevjanje, da je konkordat poskrbel za naše rojake, je bilo seveda goća izmćiljotina, na žalost pa ni izmćiljena vest, da je dal »naki prelat o tom izmćikajoć odgovor.« Ćloveku, ki je u najvećem optimizmu kać dal na »Slovenćeva« zagotavljanja, je postalo bridko pri tem demantiju, ki je u njim poćozni list izmćikalo se povedal, da je za nas »papeć daljoko i u Bog-oće visokov... To smo izvedeli za pust iz Krajljeve številke bivšega glasila samoslovenske stranke.

Naši kraji in ljudje

Zimska kriza na višku

Zastoj v železniškem prometu — Poslednje zaloge kurjave — Z mrazom nastopajo novi snežni zameti

»Počrni mraz« povzroča težke prometne in gospodarske posledice. Pritiska vedno huje. Večina rek in potokov v Sloveniji je popolnoma zamrznjena. Sora je že več dni popolnoma zamrznjena z vsemi pritoki vred. Ceste po poljskih dolini so sicer v dobrem stanju. Zorane pa so tako ozke, da je avtomobilski promet zelo težaven, ker se mora vedno s težavo umikati težkim kmečkim sanem, ki vozijo hlode iz gozdov. Vse vodne žage so tudi zamrznjene. Savinja je od Celja do Zidanega mosta popolnoma v ledenih okovih. Sava je na mnogih krajih čez in čez zamrznjena. Tako pri Zagorju in dalje proti Krškemu. Proti Zagrebu pa valji ogromne sklade ledu. Ljubljana je zamrznjena od Trnovskega pristanišča do Grubarjevega kanala.

Hud mraz je danes pritisnil na Gorenjskem, kjer je temperatura povsod močno padla. Mraz je za nekaj stopinj odjelen na Stajerskem, dočim je huji na Dolenjskem. Na Notranjskem besni siloviti bura s snežnimi meželi. Na progi proti Trstu so na več krajih popokale tračnice. Zato so imeli tržaški vlaki silne zamude.

Meteorološki pravilo, da mraz še ne bo kmalu poenolil: ne izključuje velikih snežnih viharjev. Stanje termometra (v oklepajih prejšnjega dne) je bilo davi naslednje:

Bohinjska Bistrica — 21 (—18). Kranjska gora — 26 (—24). Jesenice — 25 (—21). Tržič — 20 (—18). Kamnik — 22 (—20). Ljubljana št. kol. — 22 (—19). Celje — 19 (—19). Brežice — 19 (—15). Dravograd — 20 (—22). Maribor — 18 (—22). Ljutomer — 17 (—25). Kobarida — 20 (—25). St. Janž — 27 (—20). Novo mesto — 20 (—14). Kočevje — 19 (—20). Rakek — 30 (—34).

Zastoj v železniškem prometu

Mraz je povzročil zadnje dneve tudi v Sloveniji na železnica pravno zmedo. Začelo je železniški upravi primanjkovati tudi premoga, ker je zaradi mraza dnevna produkcija silno padla. Ljubljanska direkcija je bila zato primorana, da je za tri dni omejila tovorni promet na skrajni minimum. Tovorni vlaki vozijo samo premog in najnujnejše življenske potrebščine.

Pomniški promet je ljubljanska direkcija omejila. Za tri dni je ustavila na progah v Sloveniji 36 potniških vlakov. Zamude vlakov so sedaj velike. Vlaki prihajajo z vseh strani v Ljubljano z večurnimi zamudami. Jutranji SOE iz Beograda je imel kar 10 ur zamude in je prišel mesto ob 4. jutraj še ob 4. popoldne. Jutranji beograjski brzdovlak je zaradi železniške katastrofe pri Batajci sploh izostal. Tržaški brzi vlak je imel opoldne 100 minut zamude, potniški vlak iz Trsta pa 140 minut. Vsi vlaki prihajajo v Ljubljano popolnoma zamrznjeni. Tudi gorenjski vlaki imajo večje zamude. Dolenjski vlaki prihajajo v Ljubljano s polurno zamudo, večje zamude pa imajo vlaki iz Zagreba in Maribora.

Ljubljanski vodovod zopet v redu

V Ljubljani je zdaj kazal termometer —22. Popoldne je mraz zopet pritisnil in je začelo drobiti, a gosto snežiti.

Kakor nam uprava mestnega vodovoda javlja, je danes bil končno ugotovljen pravi vzrok vodovodne nezgode na Karlovski cesti. Hud mraz je povzročil, da je zemlja zmazila 1 m globoko in dvignila hidroant, da je počila cev. Enako je bilo tudi na Dolenski cesti. Delavcem mestnega vodovoda se je danes posrečilo glavno cev v toliko popraviti, da je zvečer že začela teči voda, ki pa je zaenkrat še umazana.

Tudi danes so se odkrivali na šentlaskobskem okraju silni prizori borbe za dobro vodo, kakor včeraj. Gospodine so hodele s škafi kanglam in drugimi posodami čez šentlaskobski in opekarski most v Krakovo in Trnovo po vodo. Mnogi so si zopet morali pomagati s snegom, ki so ga talili na štedilnikih in pečeh. Sneg so zlasti talile stranke na dolenski strani, osobito ob Ižanski in Dolenski cesti. Z jutrišnjim dnem bo torej vodovod zopet popolnoma v redu. Torej prej, kakor je uprava vodovoda sama pričakovala.

Premog

Položaj glede premoga je danes v splošnem neizpremenjen. Vlada še vedno hudo pomanjkanje in nekatera podjetja se morajo s skrajnim varčevanjem boriti, da ohranijo podjetja v delnem obratu. Kakor nam javljajo, je iz Štezijske aviziranih 75.000 ton premoga, ki pa ne bo še hitro prispel v Ljubljano. Uspešno bo prihajal angle-

ški premog tudi iz Trsta. A na tržaški progi vladajo naravnost obupne razmere, ker vlaki na prostih progah zamrzujejo in se ne morejo premakniti dalje.

Naval strank na ljubljanske trdnice s premogom je še vedno velikiški. Telefonična naročila se vrstijo od ranega jutra do poznega večera. Pa tudi stranke osebno lečejo od trdnice do trdnice in prosijo za premog. Po nekaterih uradih je nastopilo veliko pomanjkanje kuriva. Upravi justične palače, ki ji je pretekli teden popolnoma pošol premog, se je sedaj vendar posrečilo dobiti en sam vagon premoga.

Na mestno planino je tudi danes bil velik naval strank, ki so kupovali angleški premog po vrečah po 50 do 100 kg. Ne-katere stranke so od planine zahtevale kar po več ton! Včeraj in danes je bilo v planinski izdane približno 500 strankam nad 26.000 kg premoga. Planina si je sicer zaslužila vagon premoga v pravnem rudniku Peklenici v Murskem sedišču. Vprašanje pa je, kdaj bo prispel v Ljubljano.

Na železniških postajah se še vedno dogajajo velike tatvine premoga. Kakor nam javlja uradna ljubljanska trdnica s premogom, je danes prešla vagon premoga iz Avstrije in ugotovila, da je bilo od 12.000 kg pokradenih 2591 kg.

Zvečer je v Ljubljani navzlic neizpremenjeni nizki temperaturi začelo močnejše snežiti. Pod nogami škripile sveže zapadli sneg. Ulice na so zaradi rezkega vetra precej mrtve. Pustni večer — puščoben in mrzel, kakor redkokdaj v Ljubljani.

Smrtne žrtve mraza

Iz Maribora nam poročajo: Mraz, ki je pritisnil zadnje dni, je zahteval v mariborski okolici že svoje žrtve. Tako so včeraj iz Polčan pripeljali v mariborsko bolnišnico Frana Repeja, ki so ga našli zmaznjenega ob deželni cesti Zdravniška pomoč mu ni več koristila in je moč kmalu podlegel.

Nadalje so v bolnišnici pripeljali 70-letnega Janeza Baica iz Slovenske Bistrice, ki je drvil v hudem mrazu in dobil strašne ozebljene. Tudi niemu zdravniška neza ni več pomagala in starček je v bolnici umrl.

V bolnici se nahajata še Ivan Pečenka iz Svečine in ključavničar Jurij Fuks, ki je prišel peš iz Ljubljane v Maribor in dobi ozebljene na nogah, dočim je Pečenka ves ozebel po rokah. Zdravniki so menja, da je amputacija ozebljenih delov nujna pri obeh pacientih.

Težka likvidacija

Kakor je znano, je povodom likvidacije blazine bivše Narodne skupščine posebna komisija našla primanjkljaj več sto tisoč dinarjev. Da se ugotovi pravo blazinjsko stanje, je bilo potrebno dolgotrajno pregledovanje vseh knjig. Glavna kontrola je poverila preiskavo komisariju računovodstva Miniču, ki je že pred osmimi dnevi začel s podrobnim pregledom vseh knjig in sploh vsega, kar se je še našlo v skupščinski blazini. Preiskava se je zavlačevala tudi zato, ker je bivši blazinjski skupščine Milenko Čabrič bolan in ne zapusti svoje sobe. Komisar Minič pa je sedaj vendarle predložil prvostopnemu sodišču v Beogradu poročilo ki ugotavlja, da znaša primanjkljaj v blazini: bivše Narodne skupščine 415.820 Din. Sklep sodišča v tej zadevi še ni znan. Doznalo pa se je, da je sodišče zahtevalo, naj se predložijo računski zaključki skupščinske blazine tudi od prejšnjih let, da se bo moglo ugotoviti, če izdatki zadnje skupščine niso preokračali običajne mere.

Javnosti je radovedna, kako se bodo likvidirali računi bivše skupščine, radovedna pa je tudi, kako bo z nekaterimi narodnimi poslanci, ki so si v dobi svojega poslančevanja pridobili veliko bogastvo v »glasu naroda«, ki izhaja v Somboru, čitamo naslednja zanimiva vprašanja:

Radovedni smo, kdaj bo boginja Pravice poslala svojega inspektorja, da preveri 500 oravov zornice v Baranji, katero je kupil v dobi svojega poslančevanja neki narodni poslanec. Ali je to zemljišče res vredno 2 in pol milijona Din in odkod je

* Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki bljuvanju ali driski učinkuje še kozarec naravne »Franz-Josefov« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravnik za želodec izpričuje, da se izkaže vporaba »Franz-Josefov« vode kot pravi blagodat za po jedi in pijaci preobložena prebavila. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

dobil ta poslanec toliko denarja in zakaj si je to zemljišče kupil, ko ni poljedelec? Fevdalizma ni več in zmanjkalo je tudi begov in grofov. Tudi strank ni več, ki so nekaj dajale sinekure svojim prvakom. Če moram jaz — pravi pisec — po 40. letih javnega delovanja živeti s šestoro otroki skromno življenje ob krompirju in fižolu, se mi zdi zelo čudno, da za toliko drugih mlajših ljudi ne velja latinski izrek: »omnia mea mecum porto«, ko so se v javnem življenju komaj pojavili in naskrat začeli vzbujati pozornost s svojim bogastvom in razkošnim življenjem. Naša pozornost in radovednost glede teh ljudi ne izvira iz zavisti, temveč iz pravice-ljuba. To spada v delokrog boginje pravice. Radovedni smo tudi, kako da v dobi bivše Narodne skupščine niso mogli priti do državne monopolizacije soli dobrovolici in invalidi, ki so se borili in toliko žrtvovali za to državo, temveč da je ta monopol dobil trgovec, brat omenjenega narodnega poslanca. Kar ni prav, ni prav in se mora urediti! ...

Ing. Anton Šivic petdesetletnik

Danes slavi 50-letnico oblastni gozdarski referent pri velškem županu ljubljanske oblasti g. inž. Anton Šivic. Njegovo delovanje na področju gozdarstva je neprecenljivo. Razen številnih gozdarsko-lovskih strokovnih člankov, ki jih je obelodanil v različnih strokovnih listih, je inž. Šivic napisal in izdal več gozdarskih knjig. Zadnje njegovo večje delo je: »Gozdarstvo v ljubljanski oblasti leta 1926 in 1927«, ki je izšla lani. S to knjigo smo Slovenci pridobili prvo gozdarsko statistiko.

Njegova največja zasluga je, da je znal pravilno organizirati in zbrati gozdno statistične podatke. Od leta 1924 dalje je tudi urednik »Lovca«, glasila Slovenskega lovskega društva.

Za uspešno in plodonosno delovanje je kraki že leta 1923 odlikoval inž. Šivica z redom Sv. Save III. stopnje.

Odličnemu gozdarskem strokovnjaku čestitamo ob petdesetletnici, želeč mu še mnogo sreče, zdravja in uspehov v bodočnosti.

Obupana mati

Domžale, 12. febr.

V pustnem času, ko mnogo ljudi nima drugih skrbi, kakor brige za najboljše zabavo in za pisano šaro mask, se je v Domžalah odigrala pretresljiva tragedija. Mati petih nepreskrbljenih otrok je bila tako potlačena od vseh skrbi in težav bednega življenja, da si je hotela zadati smrt. Izpila je večjo količino lizola.

Lizol pa ni sredstvo, ki bi človeku omogočilo lahek beg iz življenja. Po-

Kralj Aleksander krstni boter 17. otroku

V soboto popoldne se je v celjski farni cerkvi vršil krst 17. otroka zakoncev Dečmanov v Celju. Novorojenka je dobila ime Marica (po kraljici Mariji). Na sliki so od leve na desno: g. Ferdinand Dečman, gostilničar in mesar v Celju, poleg njega babica ga. Dečmanova in desno kraljev zastopnik pri krstu, pomočnik komandanta celjskega vojnega okrožja podpolkovnik g. Časni.

Pridel

Pridel

Pridel

Volga, Volga ...

Monumentalno filmsko vedečelo slovečega ruskega režiserja

V. Turžanskega

umetnika, ki je oživel prastaro balado o junaškem hetmanu in o njegovi veliki, divji in strasni ljubini do krasne porokne princese. Film, ki daleko nadkriljuje njegov veliki »Carjev glasnik«.

padle so jo strašne bolečine in na njen krik so pritekli sosede. Našli so nesrečno ženo ležečo na tleh, z ne popolnoma izpraznjenim steklenico v roki. Poslali so po okrajnega zdravnika, ki je nesrečnici nudil prvo pomoč ter jo takoj odpeljal v ljubljansko bolnico. K sreči je obupana žena močne narave in — kakor se čuje — je sedaj že prestala najhujše ter je na potu okrevanja. Na svetu je že tako, da se soljudje šele ob obupnih činih posameznikov

spomnijo, da je obupane velik revež. Na misel jim pride vse to, kar poprej niso miti opazili. Star izgovor, da ne bi prišlo tako daleč, če bi obupanemu trpinu kdorkoli o pravem času pomagal, če že ne z dejanjem, vsaj z dobro in tolažilno besedo. Tudi obup revne matere je v Domžalah vzbudil globoko sočutje in ko se reva vrne domov iz bolnice, bo gotovo našla dokaj usmiljenih src in rok, ki ji bodo, kolikor se bo le dalo, zgladili težko življensko pot.

Sleparije še nerazkrinkanega pustolovca

Kdo je Anton Ludvich, Simon Radia ali Simon Radić? — Nova dožnanja ljubljanske in zagrebške policije — Pred nadaljnjimi razkritji

Ljubljana, 12. februarja.

Začetkom meseca smo poročali o drznem sleparju, ki je skušal potom inseratov od ljudi, ki jih je varal, da jih namesti v večjem podjetju kot skladiščnik. Izvabili visoke kavgije. Slepar je dobil takrat nebroj raznih ponudb, vendar je na oglase postala pozorna policija in se je zglasil na njegovem stanovanju v Vegovi ulici št. 8, kjer je bil slepar prijavljen pod imenom Anton Ludvich, policijski agent g. Maks Turin. Baš ob času, ko je prišel v stanovanje detektiv, je pričakoval Ludvich obrtnika J. L., ki mu je bil pripravljen izplačati vsoto 10.000 Din kot kavgijo, da ga zaposli v svoji tovarni. Agent je elegantnega možaka pozval na policijo, kjer se je kmalu zagovoril in priznal, da je skušal z oglasi samo slepariti in na ta način priti na lahek način do denarja. Ludvich je tedaj tudi omenil, da je njegovo pravo ime Simo Radin in da je doma iz vasi Potinske v srezu Veliki Bečkerek.

Ker je policija menila, da je prišel v pest prav nevaren slepar, se seveda ni zadovoljila samo s prijavami, ki jih je dobila iz Ljubljane. Radina so na policijski fotografirali in daktiloskopirali ter poslali njegovo sliko zagrebški policijski direktorji ter raznim varnostnim oblastem v Banatu in Bački in Srbiji.

O Ludvichovi aretaciji so po »Jutru« pl-

sali tudi zagrebški listi. Ko je čital poročilo v »Zagrebu« stanojoči Srejan Setin, je takoj odhitel na policijo ter prijavil, da bo bržkone v Ljubljani aretirani slepar taisti, ki je ogroževal nekaj dni prej tudi njega za 10.000 Din in sicer na podlagi oglasa, ki je bil priobčen v »Jutarnjem listu«. Ko je bil policijski Setin sleparja v Petrovi ulici št. 129, se mu je ta predstavil za podravnatelja tvornice svile v Zagrebu. Tekom pogovora sta se kmalu domnila, da ga poddirektor Sternheim, kakor se je nazival slepar, nastavi v omenjeni tovarni za skladiščnika s pravo lepo plačo. Setin mu je kajpak prav hitro nasedel in mu rad izplačal zahtevano kavgijo. Poddirektor je po pozneje izginil in je ostalo vse zasledovanje brez uspeha.

Dalje se je pretekli petek zglasila na zagrebški policijski dijakinja Božena K., stanojoča v Marovski ulici št. 16, ter prijavila, da se je prošle jeseni spoznala z nekim človekom, ki se je predstavil za Simona Radia, direktorja nekoga Tehniškega podjetja. Ta Simon Radić je prišel Boženi dvoriti. Po nekaj dnevih je bil obljubljen ženitven in sta se zaročila. Zaročja je bila objavljena dne 6. januarja v zagrebških »Novostih«. Po zaroki je odšla Božena s svojim zaročencem v kopališče Lipik, kjer stanojeto njeni roditelji, ki ga jim je predstavila. Že naslednji dan pa je ženin poposil njenega očeta, naj mu posodi 5000 Din, ker je njegov blaginjski odstopoval, on pa se mora odpraviti v Sarajevo, da organizira podružnico svojega podjetja. Oče je v veri, da ima opravka s pošteniakovim, seveda takoj ustrege svojem budočemu zetu, slepar pa se je za zahvalo obrnil še na kuma Antona Nahitija v Lipovljani, tor še od njega izmamili 10.000 Din, ko mu je preje obljubil, da ga bo sprejel v službo.

Ko se je Božena vrnila v Zagreb, svojega zaročenca ni več našla. Te dni je šla v njegovo stanovanje v Petrovi ulici št. 8 in ko je pregledala njegov kovčeg, je našla notri vse polno tiskovnih, glasilskih se na razna podjetja, ki pa v Zagrebu sploh ne obstajajo. Tedaj je takoj vedela, da se je zaročila s prekanjenim gošufom, ki z obljubljenim nameščenjem izvablja iz hudi denar in uganja še druge prevare. Ko je čitala, da je v Ljubljani prišel Simon Radin, je takoj uganila, da so prijeli njenega bivšega zaročenca, ki je ogroževal njene starše ter kuma. V sliki, ki jo je poslala zagrebški policijski direktorji ljubljanske policijske direkcije, je takoj spoznala prefriganca. Ljubljanska policijska direkcija pričakuje sličnih ovadbo zdaj še iz drugih krajev, ker je popolnoma gotovo, da se je slepar udeleževal tudi v Beogradu ter po raznih mestih v Banatu. Katero je njegovo pravo ime, doslej še ni ugotovljeno. Slepar se nahaja zaenkrat še v zaporih ljubljanskega deželnega sodišča, vendar pa bo v kratkem na brže izročen sodišču v Zagrebu.

Kupujte „Zvezdanko“!

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

LJUBLJANSKA DRAMA (Normalen začetek ob 20 uri, izpredembe označene.)

Sreda, 13. zaprtlo. Četrtek, 14. Betlehemska legenda. C. Petek, 15. zaprtlo. Sobota, 16. ob 15. Lepa Vida. Dijaška predstava po znanih cenah. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA (Normalen začetek ob 20 uri, izpredembe označene.)

Sreda, 13. Manon. Gostuje g. Mihič. Izven. Četrtek, 14. Ljubzen treh kraljev. A. Petek, 15. Beg iz seraja, premijera. Premierski abonma.

SENTJAKORSKI GLEDALIŠKI ODER. Sobota, 16. Svetnik. Abonma. Nedelja, 17. Svetnik. Izven.

TRŽAŠKO GLEDALIŠČE. Sreda, 13. Zaprtlo. Četrtek, 14. ob 20. Učiteljica. C. Kuponi. Zadnjikrat.

Petek, 15. Zaprtlo. Sobota, 16. ob 20. Plesni večer Erne Kovčeve. A.

Nedelja, 17. ob 20. Operno koncertni večer Zamejčeva-Noralič-Zivko.

Iz ljubljanskega gledališča. Drevi bo nastopil v Manon tenorist g. Lubiša Mihič. Red njegovi gostovanj je bil moral spreminjati, ker je v zadnjem trenutku obolela g. Thierriyeva na angini in ni bilo mogoče dobiti v Zagrebu druge Carmen. ZPato opozarjamo p. n. občinstvo, ki si je rezerviralo in kupilo vstopnice za opero Manon z Mihičem kot gostom, da veljajo te vstopnice za danes zvečer. Datum predstave Carmen se bo javil pozneje. Poleg odličnega gosta Lubiše Mihiča nastopijo v operi »Manon« g. Majdičeva v naslovni partiji, g. Ribičeva, Španova in Ramakova ter g. Betetto, Primožič, Janko in Mohorič. Opero dirigira kapelnik Neffat.

— V petek dne 15. februarja bo v operi premijera Mozartove komične opere »Beg iz Seraja«. — V soboto dne 16. t. m. bo v drami dijaška predstava Cankarjeve »Lepa Vida«. — Pripravljeno se za bližnje dni Golarjeva »Vidva Rošinka«, Georg Büchner, »Dantonova smrt«, Bourdel, »Pravkar izloč in sredi marca I. N. R. I.

Klavirski koncert pianista Arturja Rubinsteina v soboto, dne 16. t. m., ima naslednji spored: I. Brahms: Rapsodija v g-molu, Capriccio v h-molu. Schubert: Impromptu. Manuel, Marche Militaire. II. Debussy: Prelude. Minetrela. Mouvements. Busoni: Turandot Stravinski - Rubinstein: Petruška. Danse Russe, Chez Petruška. La Semaille Grasse.

III. Chopin: Scherzo v h-molu, Impromptu. Valse. Albeniz: El Albaicin. Sevilla. Koncert bo v Unionu. Vstopnice se dobivajo v Matični knjižarni.

Atanas se imenuje novi nemški mesečnik za popularizacijo zemljepisnega znanja in raznih novosti na tem področju. Izhaja v Berlin.

»Kapelški punt« se imenuje nova zgodovinska povest, ki jo je spisal dr. Ožbalt Kausig in izdalo Politiko in gospodarsko društvo za Slovence na Koroskem. Povest se godi v 2. polovici 18. stoletja in je dobro ljudsko štivo. Knjiga obsega 166 strani v 8°.

Stalno češko gledališče na Dunaju? Češki listi poročajo, da se pripravljajo stalno češko gledališče na Dunaju. Avstrijski Bihnenvereln je glede na te vesti že izjavil, da nabeloma ne nasprotuje otvoritvi češkega gledališča, če uprava sprejme avstrijske delovne norme. Če pride do sporazuma, lahko prevzamejo Čehi katero izmed zaprtih dunajskih gledališč.

Pregled razvoja šolstva v Jugoslaviji podaja v najnovejši številki praškega »Slov. Přečlede« O. Kolman, dočim dr. H. Ripka referira o naših političnih izpredembeh v zadnjem času. Tudi v raznih rubrikah je več informacij o Jugoslaviji in Jugoslovcih. Splošno zanimivo so v prvi letošnji številki te-le razprave: K. Paula o starih Dobrovolskega s predstavljatelji slovenske vede, I. Horak o razmerju Tolstega nasproti slovenski ideji in J. Slavila o naznanstvu P. N. Miljukova.

Slovenska likovna umetnost na razstavi Neodvisnih v Parizu. Na letošnji štirideseti razstavi Neodvisnih v pariškem Salonu imajo prvenstvo Slovanci. Zastopanih je 120 slovenskih slikarjev, ponajveč Rusov, Poljakov in Čehov. Pariški tisk že piše o »povodnih slovenske umetnosti«.

Nova drama Miroslava Križe. V založbi »Društva hrvatskih književnikov« je izšla drama Miroslava Križe »Gospoda Glombejčev«. Ta drama je hkrati sestavni del celoga romanijskega - dramatskega cikla, ki bo obravnaval življenje zagrebške patrijske obitelji. Odlomki romana o Glombejčevu so izšli lani v »Srpskem književnem glasniku« in v »Savremenuku«.

Tri svetovne obletnice

(John Ruskin — Immanuel Kant — Charles Darwin).

Pred 100 leti se je rodil v Londonu eden najbolj simpatičnih angleških estov John Ruskin. Bil je visoko izobražen umetnostni kritik, obdarjen z izrednim okusom in skora fanatično zverovan v globoki smisel lepote v slovenskem življenju in v prirodi. V lepoti je videl vir vseh drugih človeških čednosti in odklik. Ruskin se je vnelo boril zoper materializem; bil je učenec slovečega esejista Carlylea in obudovalec srednjeveške arhitekture in ornamentalne slikarstva, ki je izraževalo bolj duha nego telesnosti. Pod njegovim vplivom se je začelo v angleški likovni umetnosti tako zvano prarafaelsko gibanje, najrazvitejša reakcija zoper klasi-

zem in naturalizem. Ta entuzijast umetnosti, vernik srčnega pojmovanja lepote, hud nasprotnik novotarij, ki so se mu zdale ne-lepe, je bil vse do svoje katastrofe pravi apostol čustvene estetike; nekateri njegovi spisi (studija o beneški arhitekturi, o srednjeveški umetnosti, uvod v slikarstvo, »Seram in lilija« I. dr.) gredo v vrsto klasičnih del te vrste, čeprav imajo danes kaj malo pristašev. Ruskin je bil dolga leta profesor umetnosti na vseučilišču v Oxfordu. Nekaj let pred smrtjo je zbolel na umu in je umrl 20. januarja 1900 v Brantwoodu. Pri nas je pisal o njem in ga prevajal I. Baukart v »Popolniku«.

Minilo je 125 let, kar je umrl slavni modroslavec Emanuel Kant. V boju, ki ga bije slovoštvo s skrivnostmi okoli sebe in za resnico o zadnjih vprašanjih sveta in življenja, je bil Kant eden izmed velikih vojskovedov, čigar imena ne bo slovoštvo na našem planetu nikdar pozabilo, kakor ne bo pozabljeno ime Platona in Aristotela. Tomaz Akvinskega in Descartesa. Kant je bil težnja kritiki človeškega mišljenja. Zlasti so ga zanimali končni problemi modrostovja; n. pr. vprašanje časa in prostora, ki po njem obstojata edino-le v nas, ne pa izven nas. Naša čutila, naši možgani niso nič drugega kot organi, torej instrumenti življenja, zato ne morejo poznati in domnjeti sveta, kakršen je sam na sebi. Kantova etika pa izhaja iz premise, da se moralne zahteve ne smejo naslanjati na noben slučajen, lahko izpremenljiv princip, marveč morajo ve-

Domače vesti

Izpremebe v državni službi. Absolvirani pravnik Teodor Tomišek je imenovan za pravnega praktika v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Premješena sta višja pisarniški oficijal Ivan Selko od okrajnega sodišča v Kamniku k deželnemu sodišču v Ljubljani, kancelist Ivan Soklič pa od okrajnega sodišča v Gornji Radgani k okrajnemu sodišču v Kranju.

Iz Uradnega lista. Uradni list objavlja v 14. letošnji številki med drugim: zakon o ureditvi rednih sodišč za kraljevino Srbijo, Hrvatov in Slovencev, nadalje zakon o izpremembi prisoje advokatov in javnih notarjev; zakon o izrednih dnevnih državni uslužbenec, zakon, s katerim se prevažajo kronske osebe in rodbinske pokojnine uslužbenec bivše Družbe žrnih železnica na dinarske pokojnine, naredbo ministra za finance glede umnega občinskega gospodarstva, odločbo glede zlatega in srebrnega denarja, ki služi za nakit in okras ter razglas o prodajni saharina.

Izpremebe v vojaški službi. Kapetan korvete Aleksander Uhljak je imenovan za komandanta kr. torpiljarke »T 1«. Po potrebi službe so prideli na službo: kapetan korvete Mihael Cangel 3. pomorsko - zrakoplovno poveljstvo, ekonomski kapetan 2. razreda Ivan Durič na križarko »Dalmacija«, administrativni podporočnik Janko Turk pa na službo v artiljerijsko - tehniškem oddelku v ministrstvu vojske in morarice.

Prodaja državnih papirjev na obroke. V zadnjem času se opaža, da zavzema država vrednostnih papirjev na obroke, zlasti državnih, po raznih agencijah vedno več obseg. Ker se pri tem pogosto doživlja zloraba, so državna oblastva sklenila, da se tak prodaja prepreči. V ministrstvu za trgovino in industrijo se izdeluje načrt zakona, s katerim se bo tak način prodaje državnih papirjev zabranil. V zvezi s tem se bo tudi na splošno uredila trgovina na obroke.

Nov tolmač italijanskega in nemškega jezika. Okrajni glavar pri uradu okrajnega glavarstva v Ptuju Rafael Mahnič je imenovan za tolmača italijanskega jezika pri okrajnem sodišču v Ptuju.

Odškodnina za naše ponesrečene izseljence. Pred letom dni je povodom potopitve Italijanskega potniškega parobroda »Princessa Mafalda« utonilo več sto potnikov, med njimi tudi šest naših državljani. Po dolgotrajnem upravnem postopku Navigazione Generale Italiana se je našemu izseljenškemu komisariatu končno posredilo pripraviti omenjeni družbo do tega, da prizadejim rodbinam izplača zavarovalnino, ki je po izseljenških predpisih obligatorna. Vsaka rodbina prejme 20.000 Din.

Razpis natečaja. Razpisuje se služba pogodbenega poštarja pri novi pošti Sopiče (IV/2). Jankovčeva 600 Din. Letni prejem: redna plača 4800 Din, doklada 2400 Din, za prenašanje pošte 3744 Din, za selo dostavo 4134 Din. Prošnje s prilogami naj se vložijo na pošto ravateljstvo v Ljubljani do 25. t. m.

Orijent - ekspres vozi samo do Sofije. Po obvestilu beograjske železniške postaje orijent-ekspres teden dni ne bo vozil iz Carigrada. Z naše strani vozi orijent-ekspres samo do Sofije.

Nov železniški voznik red. V prometnem ministrstvu se zbira material za izdelavo tabel in grafikona novega voznika reda na vseh državnih železnicah, da se morejo pravočasno izdati postajam. Novi voznik red bo stopil v veljavo 15. maja.

Porotno zasedanje v Ljubljani preloženno. Kakor nam javlja predsedništvo deželnega sodišča, se je prvo porotno zasedanje, ki bi se imelo začeti z dnem 18. februarja 1929, s dovoljenjem predsedništva višjega deželnega sodišča v Ljubljani preložilo na dan 11. marca.

Pošte Ljubljana 1, Ljubljana 2, Maribor 1 in Maribor 2 so doslej sprejemale in izdajale denarne in blagovne poštnice pošilke vsak delovnik ves dan nepretrgoma, torej tudi med 12. in 14. uro. Sedaj je odredilo ministrstvo pošte in telegrafa, da se mora tudi pri teh poštah v omenjenih dveh poštnih postajah poslovanje s strankami le do 8 ur na dan, tako da odpade blaginjska in blagovna služba preko pol dne.

Ukinitve škofole na Krku. Povodom imenovanja dosedanjega škofa na Krku dr. Srebrnič za dubrovaškega škofa odzavna beograjska »Politika«, da bo škofija

na Krku ukinjena in bo Krk pridružen škofiji škofiji Projekt ukinitve krške škofije izhaja še iz dobe, ko je ta škofija izgubila svoj prejšnji teritorij, ki je pripadal deloma Italiji.

Informativen, s toplo simpatijo pisan članek o naših rojakih pod Italijo je napisal v »Volkszeitung« v Mainzu 5. t. m. znani nemški publicist in naš dober znanec in prijatelj dr. Herman Wendel.

Pokret proti alkoholu. Na poziv Zveze trezne mladine je bila v Beogradu v dvorani Rdečega križa konferenca zasopnikov raznih društev za pobiranje alkohola Rdečega križa, mnogih zdravnikov, pedagogov in javnih delavcev. Med razpravo so mnogi govorniki povdarjali, da je alkoholizem pri nas socialno zlo, ki prinaša mnogo moralne in materialne škode in da od produkcije vina vse koristi ne morejo odtehati te škode. Sprejeta je bila dolga resolucija z naslednjimi zahtevami: S posebnim zakonom naj se prepove zauživanje alkoholnih pišč voljakom, prepovedo naj se zakoni degeneriranih ljudi in alkoholikov zabrani naj se pitje prometnemu osebu državne uslužbenec sploh, ki so vdani plačaji, pa naj se neustojljive kaznuje. Končno naj se še s posebnim zakonom uvede opobiljanje sadja za brezalkoholne pišče. Posebno važna in upravičena pa je naslednja zahteva: Dosej velja pismeno pred sodiščem kot olajševalna okolnost. Delikti zagrešeni v pisanosti, se kaznujejo večinoma z najnižjo in najnižjo mero. Konecna je zahtevala naj se s tem preneha in če že ni pisanost obtežila, naj ne služi vsaj za opravičilo.

Razširjenost selske dostave pri pošti. Star Log pri Kočevju. Pri tej pošti se je selska dostava tako razširila, da dostavlja sedaj selski poštomosha pošte Star Log pri Kočevju v kraje Novi Log in Beli kamen in sicer ob ponedeljkih sredah in sobotah.

Prepovedani listi in knjige. Madžarski list »Delo Hrabro«, ki izhaja v Temesvaru; listi »Narod«, »Uro« in »Nezavisnost«, ki izhajajo v Bolgariji; knjige: »The Tragedy of Trianon« ki je izšla v angleškem jeziku in je bila prevedena na madžarsko »Kaiser Karl«, ki jo je spisal v nemškem jeziku grof Polzer - Moditz; »Vor dem Sturm«, ki jo je spisal v nemškem jeziku Paul Nikitsch - Boules.

Pri javni borzi dela v Ljubljani je v času od 3. do 9. t. m. iskalo dela 1016 moških in 402 ženske, skupaj 1418 brezposelnih. Prošli mesec je bilo 75 moških in 12 žensk, skupaj 87. Posredovanj se je izvršilo 59 moških in 7 žensk, skupaj 66. Odpustilo je 15 moških in 1 ženska, skupaj 16; odpadli pa so 4 moški in 3 ženske, skupaj 7 brezposelnih.

Dva seljaka zmazala. V Mali Mlaki na Hrvaškem je prošlo nedeljo zmazal seljak Josip Tisanić. Šel je s svojim kumom v klet po vino. V kleti sta menda precej pila. Na povratku Tisanić ni mogel hoditi. Ker za kum ni mogel nositi, ga je odložil v sneg in šel po pomoč, ki pa je prišla prepozno. Tisanić so našli mrtvega. Tudi v Popovači je zmazal neki seljak, ki se je pijan vračal domov.

Rabelj Hart nujno pozvan v Zagreb. Predvčeršnjim popoldne se je v Zagrebu vršila seja sodnega stola, na kateri so bile določene vse podrobnosti za justifikacijo Pavla Pričica Malega in njegovih tovarišev Skleniko se je, da se rabelj Hart nujno pozove v Zagreb ter da se o justifikaciji obvesti vsa županstva onih občin, kamor so pristojni obsojenci ter rodbine na smrt obsojenih. Dan justifikacije še ni definitivno določen.

Nevaren požar v Jajcu. V nedeljo popoldne je nastal v Jajcu velik požar v tovarni Bosanskega dehiškega društva za proizvodnjo elektrike. Šele ob petih zjutraj se je posrečilo omejiti požar. Ker se v neposredni bližini tovarne nahaja skladišče, kjer se nahaja približno 10 vagonov karbida, je bila velika nevarnost, da nastane katastrofa za vse mesto. Le z velikim naporom je bila nesreča odvrnena.

Sola je zgorela. V vasi Jabuka blizu Učice je zgorela ljudska sola, nova velika stavba do temelja. Preiskava se ni mogla ugotoviti vzroka katastrofalnega požara. Domneva pa se, da je močan veter zanesel na zgradbo iskre iz dvorišča neke bližnje hiše, kjer so zažgali veliko grmado, da bi raztopili led okrog vodnjaka.

Uboj zaradi koruze. V Sremski Mitrovici se je kmoti Kovačević že lani skrgal s svojim sosačom Andrijevičem pri pogajanju za kakih 50 kg koruze. Ker Andrijevič ni ugodil Kovačeviću, je bil tako razjarjen, da mu je zaprel s budim masčevanjem. Kjer je le mogel, mu je delal škodo. Prodajniemu je nahujskal tudi svojega sosača in priletelja Avramoviča. Šeasoma se je jeza toliko poglobila, da sta se sosačnika samo izogibala. Sedaj pa so se slučajno vsi trije sosačniki v neki uradni zadevi sestali na občini in tu je staro sovraštvo zopet vzplamnelo. Ko se je Andrijevič zvečer vračal domov, sta prišla sosačnika za njim ter mu razbila glavo. Žrtve je drugi dan umrla. Ubijalca so zaprli.

Prijet in pobeg tat. Dne 7. t. m. je bil v Radovljici izvršen v gostilno Jerice Siharove drzen vlom. K sreči so domači vlonike slišali ter obvestili orožnike, ki so enega aretirali. Bil je to neki France Dobrun, pristojen v Cerklje nad Kranjem. V hiši pa je bil še drugi njegov tovariš, neki Jože, ki se mu je posrečilo pobegniti. Ta Jože, šigar prihranka Dobrun noče izdati, je baje doma od Sv. Duha ali iz Škofije i oke, star okrog 27 let, velike postave in bledega obraza. Imenovan se je kljub po okolici Radovljice že več dni v družbi še dveh nepoznatih možkih.

Ohledele ohleke harva v različnih barvah in pisari kopriva Jos. Relch.

Zimski sporti koprilo telo, toda izpostavlja nevarnost občutljivi reini posebno pri damah. Pred večrom in mrazom varujeta najbolje: Elida Creme de chaue in Coldeream.

Iz Ljubljane

Uradne ure. Pri poštni direkciji so v smislu odredbe poštnega ministra uvedene nove uradne ure in sicer od 8 do 12 popoldne ter popoldne od 15 do 18. Uradne ure so uvedene pri direkciji državnih železnic. Pri sodišču so uradne ure neizpremenjene in ostanejo od 8 do 14.

Vrtnarsko predavanje ljubljanske podružnice Sadržarkega in vrtnarskega društva se bo vršilo ta teden izjemoma na četrtak Dne 14. t. m. bo predaval ob 8 zvečer — kot običajno — na šentakobski šoli, inž. Ciril Jeglič o trajnih spenjavah za hišo in vrt. Predavatelj bo opisal, kako se dajo uporabiti gline, razni sroboti, trte, rože opletavke, bršljan in številne druge lepe spenjave na vrtu in ob hišni steni. Vabimo vse, ki se zanimajo za vrtnarstvo.

Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov bo imelo priateljski setanek v petek 15. t. m. ob 20. v restavraciji Zvezda. **Materinski večer** se bo vršil v Zavodu za zdravstveno zaščito dece v Lipičevi ulici drevi točno ob 20. Vstop prost. Spored: 1.) Kaj naj ve mati o trupelnih hrani. Predava mestni fizik dr. Mavricij Rus. 2.) Diskusija.

Mošklim zborom ljubljanskim in JPZ, včlanjenih društev! V četrtak ob osmih zvečer prva skupna vaja v pevski dvorani Glasbene Matice. Arhivarji naj prineso s seboj notni material Juvancve »Budnice« in »Aljaževe« »Divna noč«. Peveci pridite polnoštevilno! — Zvezni pevovodja.

»Svetnik« na šentakobskem odru. Izvrstno sadro, pisano v lahkem veseloligernem tonu, vpripori v soboto 16. in v nedeljo 17. t. m. Je to burka v treh dejanjih »Svetnika«, ki bo sigurno občinstvu tako ugajala kot burka »Pred porokom«, ki se je vpriporila devedkrat. Vabimo občinstvo, da si ogleda to velezabavno delo. Vstopnice bodo od četrtka dalje na razpolago pri g. Milošu Karničniku na Starem trgu. Dvorana bo dobro kurjena.

Zaradi obolenosti gospe Franje dr. Tavčarjeve se bo čajanka, napovedana za 14. t. m. vršila 14. marca.

Nesreča akademskega slikarja Frana Zupana. Ko se je vračal akad. slikar in učitelj na Viču Fran Zupan v ponedeljek popoldne okrog 17. po Florjanski ulici domov v Hrenovo ulico, mu je na polodnem hodniku pred hišo št. 9 nenadoma spodrsnil.

Danes v operi

„MANON“

z Ljubišo Plićem kot gostom.

lo. Zupan je padel, in sicer tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Ponesrečenega slikarja so morali z rešilnim vozom nemudoma odpeljati v splošno bolnico. Nesreča se je pripetila navzlic temu, da je bil hodnik pred omenjeno hišo posut s pepelom in žaganjem. Veter je namreč nanesel pred hišo zopet sneg, ki se je pomešal z žaganjem, ki seveda ni več zalozilo.

Drobna policijska kronika. Od ponedeljka na terek so bili prijavi policijski nasiljeni dogodki: 1. tatvina suknje, 1. tatvina perila, 1. nezgoda, 2. prestopka obrtnega reda, 2. primera prekoračenja policijske ure, 5. prestopkov predpisov o zapiranju trgovin, 1. prestopok avtomobilskih predpisov in 14. prestopkov cestnega policijskega reda. Aretirane so bile 3 osebe, in sicer Viljem P. zaradi tatvine suknje in klobuka, Lojze T. zaradi javnega pohujšanja ter Anton R. zaradi nedostojnega vedenja.

Tatvina v stanovanju. V stanovninje državnega vojaškega nameščena Ivana Kerina na Ahacjevi cesti št. 5 se je v ponedeljek popoldne vthotapil neznan tat, najbrže neki berač, ki se je oglašal tudi pri drugih strankah. Zlikovec je našel priliko za tatvino že v predsobi, iz katere je pobral več srajc, spodnjih hlač, nekaj robcev ter žepno uro. Drzni tat je oškodoval Kerina skupno za 500 Din.

Se ena ukradena suknja. Ključavničarski pomočnik Josip Olavan, stanujoč na Vidovdanski cesti št. 1, je prijavil, da mu je v nedeljo okrog 3. zjutraj neznan »suknjar« odnesel iz Rozmanove gosline na Sv. Petra cesti 1000 Din vredno novo suknjo rjavkaste barve. Tat se je izmuznil iz salona, v katerem je bila veseliča popolnoma neopazena in za to zato težko izslediti.

Mestna pilnarna ljubljanska bo oddajala do preklica domači in angleški premog po naslednjih cenah: domači premog iz rudnika Peklenica po 40 Din, angleški premog po 80 Din za 100 kg. Odalo se bo le proti takojšnjemu plačilu, dokler zaloge v pilnarni dopuščajo brez omejitve obrata v pilnarni.

Dobi se vedno sveže namočeno polevno v trgovini M. Schweiger, Tavčarjeva ulica.

Iz Celja

Neljuba pomota. V nedeljski številki »Jutrac« je bilo objavljeno smrtno oznanilo ge. Marje Vezničnikove, v katerem se nam je na pripetila zelo neljuba pomota. Radi skrajno slabe zveze je nastal med našo podružnico in upravo »Jutrac« v Ljubljani neub nesporazum in je bilo ime blagopokojne gospe Vezničnikove natisnjeno z imenom Bezovnik. Kar so pa naši štatalni in prijatelji ter znanci ge. Vezničnikove gotovo že smeli popraviti. Pokojnica je bila med številnimi znanci zelo priljubljena in spoštovana. Pogreb se je vršil včeraj popoldne.

Zlobno norčevanje ali kaj? Pred dnevi smo poročali, da je bil v neki izložbi v Aleksandrovi ulici razstavljen neki oglas s sledečim skandaloznim besedilom: »Več lepich mask posodi tukaj, nad čimer so se zgrajali vsi nemočniki. Ko je bila zadevna notica v »Jutrac« objavljena, je famozni plakart izginil iz izložbe, na njegovem mestu pa se je pojavil drugi, ustvarjen nekako po madžarskem kopitu in ki se glasi: »Szposodim vec lepih mask! Upajmo, da bo po vsakovrstnih poskusih v blagodelečih tujih jezikih prišla v omenjeni izložbi vsaj čez kakih 10 let do veljave tudi čista slovenščina.

Ker niso posuli hodnikov pred svojimi poslopi, je bilo včeraj ovadenih policij kar 9 hišnih posestnikov oziroma hišnih upraviteljev. Radi neposutih hodnikov se je pripetilo zadnje dni že več lažjih nesreč.

Tatvina predpasnika. Mesarskemu pomočniku Petru Kažbi je ukradel neznan zlikovec v mestni klavnici 50 Din vreden predpasnik.

Iz Maribora

Pravilica iz Orjenta. Sročni se je vršila reduta Prvega slovenskega sportnega kluba Maribor v uniojski dvorani pod deživo »Tisoč in druga noč«. Prireditve je posetila elita slovenskega Maribora in svečano pokopala letošnjega pusta. Velik obisk in sijajno uspeša prireditve je dokazala, da si je klub pridobil simpatije Mariborčanov.

Pralnica - svetilnikalnica Rakusa Slovenska ulica 15, zraven Ljubljanske kreditne banke, se pripravlja.

Volkovi v okolici Guštanja? Potniki s Koroske, ki so prispeli v Maribor s popoldanskim vlakom, pripovedujejo, da je silovit mraz prignal v okolico Guštanja volkove, ki so baje pri Guštanju raztrgali nekega kmeta, pri Slovenski Bistrici pa nekega poštarja. V koliko sta obe govorici osnovani, se zaenkrat še ni dalo doznati. — V okolici Račja in Frama so se pojavili divji metjasi.

Iz Ptujja

Podružnica Kola jugoslov. sester v Ptujju bo imela svoj redni občni zbor dne 20. februarja 1929, ob pol 3. uri v risalnici Mladice.

Iz Trbovelj

Umrla so: Dimnik Pavla, hči rudarja, 7 mes. Dolar Miran, sin rudarja, 1 in pol leta; Kastelic Ivana, žena poduradnika, 38 let; Rus Jože, sin rudarja, 5 dni; Pavlič Miha, pesenik, 34 let; Dolinšek Rozalija, zasobenica, 67 let; Potišek Franc, rudar, 46 let.

Učni tečaj za nemščino. V začetku marca se otvori v Trbovljah nadaljevalni učni tečaj za nemščino in sicer za one, ki jo že nekoliko obvladajo. Kdor se zanima za tečaj, naj se zaradi podrobnih informacij zela do konca t. m. pri gospodu Ivanu Vozlju, skladiščniku rudniške skladišča.

Podružnica SPD Trbovlj priredi v četrtek 14. t. m. ob 6. zvečer v Delavskem domu v Hrastrku sklopično planinsko predavanje: Juliske Alpe. Predaval bo A. Beg iz Trbovelj. Vsi prijatelji planin so iskreno vabljeni.

DA ES na splošno zanjevo v. l. film s gl. sovratni efekti

Samo dva dila Samo dva dni
Dane: ob 4, 1/4, in 9. uri
Telefon 2738 Kino »DAVOR«

Nova četa mladih strojevodij

Udruženju strojevodij se je tekoni paritetnega dela posrečilo izgovajati strokovne šole za strojevodje, v katerih naj dobi strojevodski naraščaj popolno teoretsko in praktično strokovno znanje za svoj težavni, odgovornosti polni poklic. Prva šola se je otvorila v Beogradu pred dvema letoma, a v ljubljanski direkciji šele lani. Šola se je obrazovala v obliki šestmesečnega stalnega tečaja s celodnevni poukom.

Prvi tečaj, ki se je zaključil te dni, so vodili inž. Dolinšek, šef strojnega oddelka, kot predsednik, inž. Fran Pinc, šef vlečne službe, kot komisar in učitelj za strojno tehnično službo, geometrijo, matematiko in fiziko, železniški kontrolor Josip Jenko za prometno in signalno službo, referent administrativnega pravnega oddelka Teodor Drobek za administrativno-pravne zadeve in Tomaž Zupanec, tehnični uradnik, za službene prepise in praktično strojno šolo. Tečaj je stano obiskovalo 18 kandidatov ključavničarskih kurčev, ki so prejemale za čas šolanja dnevno po 35 dinarjev.

V dnevih od 2. do 6. februarja so kandidati pred gornjo komisijo polagali teoretične in praktične izpite za strojevodje iz vseh predmetov železnice službe. Uspehi so razveselili Z odliko je položil izpi Fran Dobrec, s prav dobrim uspehom Fran Zirovnik, Ludvik Sinkovec in Fran Smole; z dobrim uspehom pa Karol Zupan, Fran Malovec, Alojzij Kremžar, Avgust Pajfar, Josip Klančnik, Stane Klopčič, Fran Cerne, Alojzij Škerjanec, Fran Polc, Josip Smrekar, Vinko Premk, Alojzij Brodnik, Fran Garin in Fran Pesjak. To so prvi slovenski strojevodje, ki so izšli v smislu novih predpisov iz prve strokovne šole za strojevodje, prvi kader po prevratu, ki je izšel s popolno teoretsko in praktično strokovno tehnično kvalifikacijo. S tem je izpolnjena velika vrzota, ki je zljala od prevrata sem in gorila zmanjšati strokovni napredek strojevodij.

Komisija zasluži posebno zahvalo za svoj trud. Tudi kandidati so znali ceniti vrline svojih učiteljev ter so v znak hvalečnosti priredili slavnostni večer v gostilni pri »Nacetu«, kamor so se prilaznemu vabilu odzvali vsi, da si v prilazniškem krogu izmenjajo misli in želje. Predsednik društva strojevodij g. Dežman se je zahvalil članom komisije za ves trud, ki so ga žrtvovali za temeljito izobrazbo strojevodskega naraščaja, zahvalil pa se je tudi kandidatom za vztrajno prizadevanje v šoli, poudarjajoč, da morajo duševno in moralno neutrudno stremeti po izpolnitvi in praktičnem napredku. V imenu komisije je g. inž. Fran Pinc v izmenjenih besedah pohvalil vztrajnost in požrtvovalnost kandidatov, opravičujoč strogost komisije, ki je imela en sam namen: bodriti k pridnosti, napredku in uspehu. Vrazdošen nad dejstvom, da je sodeloval pri prvem tečaju, iz katerega so izšli prvi naši izvoljeni Stepiensonove armade, je obnubil kandidatom na potu v strojevodsko življenje vso moralo in strokovno oporo.

V imenu kandidatov se je ganjen zahvalil tovariš Fran Smole. Nato se je razvila živahna priateljska zabava, ki je ob zvokih izvežbanega »šrameljina« izvalila k razjani prav ves navzoče. Tako se je zaključil prvi strokovni tečaj, ki je vzgojil prvo mlado četo izvežbanih strojevodij. Usoda naj jim nakloni srečo in uspehe v njihovem težavnem poklicu.

REKORDNE REZULTATE samo s TUNGSRAM Barijevimi REKORD CEVMI

Izboljšše najtrajnejše, zato najcenejše!

ljati absolutno in popolnoma. Voditi jih mora razum, zavest dolžnosti, — ne pa čustvo. To je sloveč Kantov kategorični imperativ. V verskih vprašanjih je Kant zahteval čisto, praktično vero, ki nam pomaga pravno živeti, namesto historične vere in vere v fužde. Kant je tudi izpopolnil Laplacejevo teorijo o postanku svetovja. Bil je originalen in velik mislec, ki je iz svoje knjižaberske samote objemal vse vesolstvo. Njegovi nazori so imeli silen vpliv in še v sodobnem medroslovju obstoji novokantovska šola.

Pretekla je 110letnica rojstva najizvirnejšega raziskovalca prirode v 19. stoletju, angleškega biologa in ustanovitelja razvojne (evolucijske, descendentne) teorije Charlesa Darwina. Darwin, ki je po globini krivdi svojih nasprotnikov postal strašilo za neuke ljudi, češ, da je učil: človek izhaja iz opice, je eden največjih mož prejšnjega stoletja. Po rodu iz rodbine prirodoslovcov, se je po daljšem potovanju krog sveta (Opis v knjigi »Prirodoslovska pol krog sveta«) nastanil na kmetih in se ves posvetil proučevanju prirode. Najprej se je mnogo bavil z geologijo, nato pa z biologijo. Posebno ga je gozimalo vprašanje, odkod in zakaj toliko različnih vrst. V spisu »O poreku vrst« (1859), ki je osnovno delo darwinizma, je razvil svoje možgane misli o razvoju živstva iz preprostitih oblik v popolnejše; ta razvoj giblje bod za življenje poleg spolne izbire in dedne transformacije vrstnih znakov. Na človeka je razširil svoj misel v spisu »O poreku človeka«; tu je utemeljil že pred njim objavljena opazovanja o anatomski sorodno-

sti med človeškim telesom in telesom neke terih opic. Darwinove teorije so imele ogromen vpliv na vse prirodne vede, pa tudi na sociologijo in celo na umetnost (n. pr. Zola). Največji propagator in izpopolnjevalec darwinizma je bil Nemeec Ernst Haeckel. Darwin je umrl 1. 1882.

Februarski zvezek Letopisa Matice Srpske prinaša med drugim gradivom nabelan članek k novemu položaju v Jugoslaviji. »Restitutio in integrum« iz peresa R. Vrhovca. Pisec sklepa, da je sedanj položaj neizogiben postulat nadaljnje državne obzola zagovarja intenzivnejšo kulturno in gospodarsko - socialno delo in želi tudi za bodočnost manj politike. — Branimir Cosić je objavil zelo zanimiv razgovor s srpskim pesnikom M. Rakićem, našim poslanikom v Rimu. Tiče se predvsem Rakićevega življenja, pesniškega razvoja in nazorov o poeziji. — Pero Siljčević poroča o svojih iskrah v starih srbskih vzdušbinah in hkrati strokovnjsko analizira srbsko srednjeevropsko umetnost. — V članku »Dokument za Vičlovčan 1914« je zgodovinar dr. Gj. Šurmin analiziral celo vrsto novih podatkov o nacionalni-telnem gibanju med bosenskim dila žvom, pri čemer omenja tudi vlogo Slovenov. — Todor Taranovski skuša s zanimivi razpravi zajeti slovanstvo kot zoološkega celoto. — O socialnem pozitivizmu Avgusta Comte-a razpravlja M. M. Milošević. — Dr. Dragoljub Jovanović piše o francoskem regionalizmu z ozirom na politična izkušnje z decentralizacijo. — O naših gospodarskih zadevah piše VI. Milenković, dr. Ferdo Nikić pa obravnava desetletno politič-

no bilanco v Vojvodini. — Zelo veliko aktualnega gradiva je v raznih pregledih, ki zavzemajo eno tretjino zvezka. Pesmi se pripelje Rade Drinac, Mileta Jokšić pa je zaslovan s povestjo »Stado«.

Voltaire reditvica. Znano češko založništvo I. Laichter je začelo izdajati v slovenskih Voltierjev »Filozofski slovar«, ki je imel nekdo — približno pred poltrogil stoletjem — uprav revolucionarnen vpliv. Voltaire razpravlja tu v abecedni vrsti o raznih vprašanjih cerkve in verska, kritizira obstoječe nauke in razvija svojo filozofsko sredo. Voltaireji ostri dovptli in duhoviti epigrami še danes niso izgubili svojega pomena, zato jih dobivajo čehi v novi izdaji. Tudi v Franciji ima junak z ostrimi peresom še vedno občno svojih častilcev in štataljev, z Nemoi so »akto« dobili v zadnjem času več izvirnih izjav.

Grillparzerjeva nagrada. ena največjih nemških literarnih nagrad, je bila nedolgo nazaj M. Mellu. Mell je po rodu iz Stajerske; njegov »Apostolski igrec« je prd leti umrlo v slovenski mariborski gledališki. Spisal je več povesti in dram; ena teh se drži v srednjem veku na naših tleh, v »Crmožu«.

Grandellorovi novi komadi. Najzanimivejši ljubljanski dramatik L. Grandellor, ki biva nekaj časa v Berlinu, je spisal novo dramo: »Sanja« (ali pa tudi ne), ki se bo najprej urizirala v Ameriki. Nadale je jo vršil dva komada, ki sta že sprejeta za nekeberlinsko gledališče. Četrti komad pa bo spisal za neko nemško založništvo, ki ga je bilo že naručilo pri njem.

Gripa je tu!

Ne čakajte, da tudi Vas popade, temveč oborožite se, da boste mogli že prve znake pobiti. Izvrstno orožje so

Aspirin tablete

ker te olakšujejo glavobol, prehlajenja, trganje po udihi, revmatizem in nevralgične bolečine.

Zahlevajte pristne Aspirin tablete v originalnem zamuču „Bayer“, katere se spozna po modro-beli rečvarstveni znamki.

Sport

Sportni drobci

Iz Klingenthala smo dobili od naših smučarjev prva poročila, ki pravijo predvsem, da organizacija prireditve ni bila nič kaj prvovrstna. Smučarji niso bili zadovoljni niti z nastanitvijo, niti s sportno organizacijo. Smučarji so bili nastanjeni večinom pri privatnikih. Naši so slučajno našli na dobre ljudi, drugi so se pa zelo pritoževali. Tudi hrana ni zadostovala. Za večerjo so n. pr. dobili pol satafale, krompir in zelje. Tekmovalna proga je bila od stanovanja eno uro, kraj zdravniškega pregleda pa še več. Kaka razlika v lanskim tekmovanjem v Feldbergu. Informacij sploh ni bilo dobiti nikjer. Vsi so prav od krito zabavljali.

Dne 1. februarja se je vršil tek na 18 km. Da je bil mogoče startati ob 10 uri, so morali smučarji ustati že 5.30. Mazanje smučarjev se je vršilo v zasili stavbi ob velikem mrazu. Efekt je bil: napadno mazanje. Tudi proga je bila saba, večinom je šla po potu in gozdu. Še navzdol je bilo treba delati s palicami. Inž. Janša je še čutil posledice zaradi padca v Rumuniji. Zaradi tega je pogoltnil večino mesa iz eno roko. Naši so pri teku na 18 km imeli naslednje startne številke: Inž. Janša 15, dr. Kmet 41, Josko Janša 87. Vsega skupaj je tekmovalo 192 tekmovalcev.

Glavne rezultate smo že objavili. V I. razredu je zmagal kakor znano, Nemec Bauer v času 1:19.48. Josko Janša je prišel na cilj kot 36. v času 1:27.41. Njegov uspeh je torej ob hudi konkurenci in v oziru na razliko s časom zmagovalca prav čuden. Inž. Janša je prišel na cilj kot 65. v času 1:32.42. V starostnem razredu je zmagal Domt. z najboljšim časom dneva 1:18.43. Dr. Kmet je bil s časom 1:41.40 deseti.

V nedeljo se je vršilo na Plješevici smučsko tekmovanje za dansko prvenstvo. Hrvatske in Slavonije. Med 6 tekmovalkami sta bili tudi dve Slovenki, sestre Dolinšek iz Maribora. Ela Dolinšek je bila favoritinja, vendar pa je s 30:25 zasedla le drugo mesto za Eno Bondyjevico (TK Slime), ki je dosegla čas 30:10. Tretje mesto je zasedla klubska tovarišica zmagovalke Bosiljka Popović v 31:36. Ema Bondyjevica je zmigala tudi v tekmovanju za prvenstvo zagrebškega zimskosportnega združenja.

Končna klasifikacija pri tekmovanju v skokih za evropsko prvenstvo v Zakopanih je bila nastopna: 1. Root (Norveška) 227.3 točke, 2. Johanson (Norveška) 225.2 (Nemčija) 220.5, 3. Kleppen (Norveška) 223.8, 4. Krutzer (Nemčija) 220.5, 5. Vinjarenen (Norveška) 220.6, 6. Buserud (Norveška) 218.7, 7. Holmen (Norveška) 213.3, 8. Nuettio (Finska) 210.3, 9. Recknack (Nemčija) 209.2, 10. Czech (Poljska) 208.7.

JNS je bil prisiljen, da kljub sklepu glavne kupčije, da se morajo nogometne tekme za državno prvenstvo prirediti v nedeljo po 15. aprilu, odgodi te tekme za 14 dni. Ta sklep ne bo, ker letos ne bomo sodelovali v srednjeevropskem cupu, skoval nobenemu.

Nurmi premagal! Ta senzacionalna vest prihaja iz New Yorka. V teku na eno miljo (1609 m) v hali ga je premagal Američan Conger s časom 4:17.4.

Več kot pol leta se je ameriški teniški savez smiselno s suspenzijo Tildena. Sedaj je ta komedija končana. Iz Bostona namreč javljajo, da je predsedstvo saveza Tildenu zopet priznal amatersko kvalifikacijo. Ako bo Tilden zopet nastopil za Ameriko, in sicer v tekmovanju za Davisov pokal, ali pa v Parizu in v Wimbledonu, bo letošnja teniška sezona postala še bolj zanimiva.

Tudi v Pragi so na Moldavi priredili tekme v hitrem drsanju. Na 500 m in 1500 m

je zmagal Norvežan Ujölde v 48.2 in 2:41.5 na 500 m pa Pražan Rott v 1:10.2.

V Avstraliji so odkrili nov plavalni fenomen. Sele 13letna miss Cocks je v Sidneyu postavila na 400 m s 5:55.6 nov avstralski rekord. Svetovni rekord na to progo ima M. Norelius s 5:42.8, evropskega pa gđ. Braum (Holandija) s 5:54.6.

Razpis drsalne tekme za moško in žensko mladino

SK Ilirija razpisuje za nedeljo 17. t. m. drsalne tekme za moško in žensko mladino. Klasificira se posebej moška mladina in posebej ženska mladina in zopet posebej udeleženci in udeleženke do starosti 16 let in od 17-18 let. Vsak udeleženec mora pred tekmo predložiti razsodišču na zahtevo dokaz o starosti s šolsko knjižico ali krstnim listom. Prijavitelj se mora tudi drsalci, ki niso vključeni v sportnih društvih. Prijavitelj ni. Vsi udeleženci in udeleženke dobijo darila. Pričetek tekem ob 10. dopoldne; tekmovalci in tekmovalke se morajo javiti razsodišču točno ob 9.30 v garderobi na drsališču; običajna vstopnina za drsališče se udeležencem tekme povrne. Prijavitelj se je treba pismeno na naslov SK Ilirije, Krmikova ul. 3-11 ali ustmeno na drsališču načelstvu drsalne sekcije do nedelje ob 9.30.

Razpisane so naslednje vaje:

Za dečke in deklice do 16 let: prestopni korak desno, prestopni korak levo (po 3 kroge); loki naprej na ven, loki naprej na noter (po možnosti v osmici); korak v trojki na desno ali na levo; trojka desno in levo naprej na ven (po

možnosti v osmici); prosto drsanje 1 minuto.

Za dečke posebej tek dva kroga okoli drsališča. Za moške in ženske naraščal od 17 do 18 let: loki naprej na ven, loki naprej na noter; vaju desno napr. v n + levo napr. v n; vaju levo napr. v n + desno napr. v n; trojka napr. na ven desno + levo; dvojna trojka napr. na ven desno + levo (vsi liki se izvajajo v osmici); prosto drsanje 2 minuti. Za dečke posebej tek tri kroge okoli drsališča.

Pojasnila in pouk dajejo člani načelstva drsalne sekcije SK Ilirije na drsališču.

Državno prvenstvo v smučskih skokih, ki se vrši v nedeljo v Mojstrani, bo gotovo največje tekmovanje v skokih, kar se jih je doslej vršilo pri nas. Startali bodo gojemci dosedanjih Hanssenovih skakalnih tečajev, pa tudi ostali naši skakalci, tako da bo izvedenih skoro 50 skokov v času tekme. Vabimo vse smučarje, pa tudi ostalo publiko, da si ogleda največkrat nepanogeno smučarskega sporta, tekmovanje v skokih. Zmagovalec prejme naslov državnega prvaka za leto 1929 in posebno nagrado „Jutra“. Ostali plasirani dobe plakete in diplome. Tekmovanje se vrši po prihodu dopoldanskega vlaka ob 10.30. Hanssenov tečaj v Ljubljani za skakalce in tekmovalce na daljavo se nadaljuje danes v sredo ob 14. zopet v Kozji dolini pod Šišenskim vrhom. Kdor še ni prisostvoval tečaju, pa ima hiter interes zanj, se lahko še jutri pridruži. Prijavitelj ni in tudi ni dolžnosti prilave. Trening se vrši v skakalni tehniki in v tehniki za tekmovanje v smučskih tekih.

SK Bled objavlja, da je g. Stanko Žirovnik odstopil kot tajnik in istočasno kot član SK Bled

Gospodarstvo

Nazadovanje izvoza živine in mesa

Dočim se je izvoz lesa lani napram prejšnjim letom znatno dvignil, opažamo pri izvozu živine in mesa močno nazadovanje. Naš izvoz žive živine se je v zadnjih dveh letih gibal naslednje:

	v kom.		v milij. Din	
	1927	1928	1927	1928
goveda	132.200	104.800	354.5	283.6
svinje	421.100	220.600	518.0	323.6
konji	39.500	38.200	91.1	89.5
drobnica	912.600	1.038.700	121.5	139.1

Najobčutnejše je nazadovanje pri izvozu svinj, ki se je po količini zmanjšal za 200.500 komadov ali za 47%, po vrednosti pa za 194.4 milijonov Din ali 38%. Tudi izvoz goveje živine kaže močno nazadovanje, in sicer po količini za 27.400 komadov ali 21%, po vrednosti pa za 70.9 milijona Din ali 20%. Skupaj je izvoz svinj in goveda napram letu 1927. nazadoval za preko četrt milijarde Din. Izvoz konj je le za malenkost nazadoval, izvoz drobnice pa se je nekoliko dvignil.

Nad vse občutno je tudi nazadovanje izvoza mesa. Dočim smo l. 1926 izvozili še 21.500 ton svežega mesa, je izvoz svežega mesa predlanskim nazadoval na 17.140 ton, lani pa na 14.900 ton. Istočasno pa je vrednost izvoženega svežega mesa padla od 324 milijonov Din v l. 1926 na 247.4 milijona Din v l. 1927. odnosno 220 milijonov Din lani.

Pri nazadovanju izvoza živine je močno prizadeta tudi Slovenija, kar razvidimo iz ogromnega nazadovanja avstralskega uvoza mesnih prašičev iz Jugoslavije. Mesne prašiče izvažajo kakor znano skoro izključno Slovenija, ki nima možnosti za racionalno vzajamne pitanih svinj. Izvoz zakanih mesnih prašičev iz Jugoslavije v Avstrijo je po avstralski statistiki nazadoval od 7465 komadov l. 1926 na 3520 komadov l. 1927 in 1525 komadov l. 1928. Izvoz živih mesnih prašičev pa od 3614 komadov l. 1926 na 963 l. 1927 in 199 l. 1928. Izvoz mesnih prašičev iz Jugoslavije (odnosno Slovenije) v Avstrijo je torej že lani skoro povsem prenehal; letos po uveljavljenju dodatnega sporazuma k trgovinski pogodbi z Avstrijo, s katerim se je avstralska carina na mesne prašiče podvojila, pa bo izvoz mesnih prašičev v Avstrijo povsem prenehal. Če ne bo Avstrija dosegla znatne omejitve uvoza mesnih prašičev iz Poljske.

V nedeljskem uvodniku je „Slovenec“ v zvezi z nesorazmerjem med visokimi cenami za industrijo, proizvajajo in nizkimi cenami za kmetijske pridelke postavil zahtevo, da se morajo živini odpreti meje, odpraviti vsako izvozno carino znižati železniške tarife in storiti sploh vse, da bo naša živilna na tuji trgih z uspehom konkurirali „Slovenec“ očitno pozablja, da je naš izvoz živine, predvsem pa mesnih prašičev zaradi zgrešene trgovinske politike nazadoval baš v času, ko je vladal v naši državi kleroradikalni režim, pod katerim je bil dosežen tudi famozni sporazum z Avstrijo, ki je zaradi povišanih avstralskih carin na govejo živino in mesne prašiče povzročil, da je sedaj avstralsko tržišče za izvoz živine in prašičev iz Slovenije v Avstrijo praktično zaprto. Ko zahteva znižanje carinske zaščite za našo industrijo tudi pozablja, da je baš omenjeni sporazum z Avstrijo pod bliskom kleroradikalnega režima prinesel na škodo slovenskega kmetijstva povišane industrijske zaščitne carine. Dejstvo, da sta biva oblastna odbora osredotočila svojo skrb kme-

tištvu, kakor se zatrjuje v imenovanem uvodniku, pri tem nič ne spreminja, kajti z različnimi podporami dvomljive vrednosti za uspešen razvoj kmetijstva se ne dajo odpraviti napake in eliminirati škoda, ki jo trpi slovensko kmetijstvo zaradi zgrešene gospodarske in trgovinske politike bivšega režima.

Prvi redni občni zbor oblasne zadruge za kmetijski kredit v Zagrebu, pod katere območje spada tudi Slovenija, se je vršil predvčerajšnjem v Zagrebu. Kmetijsko društvo za Slovenijo in Zvezo slov. zadrug je zastopal g. ravatelj Trček. Iz predložene poročila o delovanju oblasne zadruge je razvidno, da je bilo v njenem področju dosedaj osnovanih 53 krajevnih zadrug, in sicer 22 v osrednji oblasti, 19 v primorsko krajiški, 10 v zagrebški in le 2 zadrugi v ljubljanski oblasti. Direktor oblasne zadruge v C. prišli je razpravljati o predlogu ustanovitve Zadrugne banke, ki pa je po njegovem mnenju zgrešena.

Poslana hranilnica v januarju. Čekovne vloge so pri Poštni hranilnici v januarju kakor vsako leto nekoliko nazadovale, in sicer od 666.4 milijona Din na 602.6 milijona Din. Čekovni promet je znašal 4529 milijonov Din napram 4769 milijonov v decembru, 5103 milijonov v novembru in 5329 milijonov v oktobru. Število čekovnih računov se je dvignilo od 16.516 na 16.634 (v Ljubljani od 4914 na 4938).

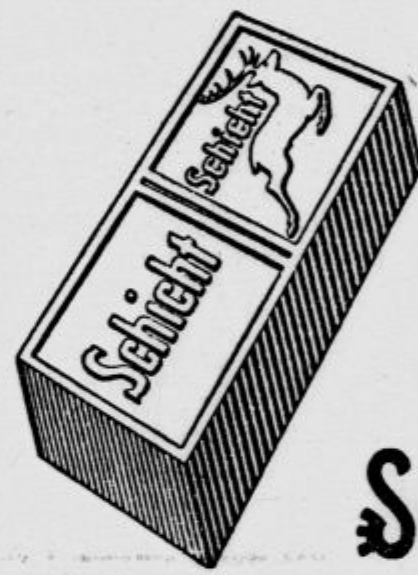
Bilanca sela Kreditega zavoda za trgovino in industrijo. Na večeršnji seji upravnega odbora Kreditega zavoda za trgovino in industrijo je bila predložena bilanca za l. 1928, ki izkazuje 3.4 milijona Din čistega dobička (prihodno enako kakor predlanskem), 60 milijonov Din vlog na knjižice, 382 milijonov Din vlog na čekovnih računih in 358 milijonov Din debitorjev. Sklenjeno je bilo, da bo upravni odbor na občnem zboru 28. t. m. predlagal tudi za preteklo leto 10 odstotno dividendo.

Stavbna obrt in inženjerji. Med stavbnimi obrtniki (stavbeniki in zidarstvi moštri) in inženjerji vladajo že nekaj let precejšnja nasprotstva glede ureditve in izenačenja stavbenobitne zakonodaje. Ta nasprotstva so prišla na površje že l. 1924, ko je bila v smislu člena 119. finančnega zakona za l. 1924/25. izdana začasna uredba o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih, ki more služiti za primer, kako se ne smelo na lahko roko reševati vprašanja, ki globoko segajo v interese stavbarstva in da smejo zakone sestavljati samo osebe s pravno izobrazbo, a ne strokovnjaki, ki pripadajo enemu stanu, kateremu se hoče dati privilegiran položaj. Pri nas se smatrajo inženjerji kot edini pooblaščenici, da rešujejo vsa vprašanja, ki se tičejo stavbnih strok, pa najsi bodo tudi strogo pravnega značaja. Inženjerska zbornica je predložila ministrstvu za zgradbe predlog urbe o urdelitvi stavbne obrti, ki bi moral po finančnem zakonu za l. 1927/28. dobiti zakonsko moč. Ta načrt uredbe dokazuje precejšnjo neznanje zakonstkih predpisov, na temelju katerih so razni obrtniki v posameznih pokrajinah dosegli svoje pravice. Poleg pristranosti na korist inženjerjev in arhitektov, pa dokazuje ta načrt tudi očitno nerazumevanje in vprašljivost stavbarstva. Inženjerji so sicer strokovnjaki glede stavbarstva, to da nikdar ne morejo biti nepristranski pravniki, ki bi bili v stnu izdelati zakonski načrt v skladu s splošnimi pravnimi načeli in glede na vse obstoječe pravno stanje. Bivši avstralski zakon, ki je izdelan na principu, da se vse stavbne obrti smatrajo za eno celoto in da se za vsako posamezno stavbno obrt zahteva posebno strokovno sposobnost, je danes modern, zato tudi Avstrija in Češkoslovaška nista našli za potrebno, da ga nadomestijo z drugim. Pri ureditvi stavbne zakonodaje ne smemo imeti pred oči samo stavbnih razmer v Srbiji, poleg tega pa moramo tudi upoštevati, da inženjerji niso edini nosilci stavbarstva. Vse visoke zgradbe v mestih morajo spadati pod kompetenco stavbenika z dolgoletno prakso in strokovnim izpitom (za inženjerje brez izpita), v manjših mestih pa tudi zidarstva mojstra. Ne sme pa se dati inženjerjem privilegiran položaj, da skoro monopol glede stavbarstva. Na prvem mestu mora odločati praksa, ki je dala sposobne stavbenike tudi tedaj, ko ni bilo inženjerjev. Med stavbnimi obrtniki se je glede na ožgane interese pričelo gibanje za pravilno ureditev stavbenobitne zakonodaje. Stavbni obrtniki v Splitu so prav te dni poslali tamonjni zbornici predstavo, v kateri v smislu gornjih načel prosijo zbornico, da v teh vprašanjih pravilno zastopa njihove interese.

Dehane. Vršile se bodo naslednje oteralne licitacije: 25. t. m. pri intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede 12.710 m³ drv; 25. t. m. pri inženjerskem oddelku dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede naprave 2 greznice z dovodnimi cevmi za vodoizločilo v Skofji Loki; 26. t. m. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave žitene konoplje. (Predmetni pogoj so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.) Glede dobave mesa se bodo vršile naslednje licitacije: Dne 14. t. m. pri komandi vojnega okroga v Karlovcu, 16. t. m. pri komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu 18. t. m. pri komandi vojnega okroga

Lepa Črnogorka

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno bleščalo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

v Varaždinu in pri komandi mesta v Dolnji Lendavi, 20. t. m. pri komandi mesta v Cakovcu, pri komandi mesta v Sušaku in pri komandi mesta v Murski Soboti.

Borze

12. februarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes, devizni promet zelo slab, le v devizah na Curih. Berlin in Trst je bilo nekaj prometa. Razen delne potrebe je devizi na Trst je vso ostalo potrebo krila Narodna banka.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Voja škoda dalje za malenkost popustila. Promet je bil slab. Kasa se je trgovala po 431, za februar pa po 432. Investicijsko je notiralo 87.5 denar brez blaga. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki v Praštedionu po 990, v Unionbanki po 55, v Poljedelski banki po 17.5 (stara emisija) in 16 (nova emisija) ter v Hrvatski po 55. Ljubljanska kreditna je notirala 125 — 130. Med industrijskimi vrednotami pa so bili zaključki v Slavetku po 104 in v Slavoniji po 5.50. Večve so popustile na 118 — 125 brez prometa. Trboveljska pa je notirala 475 — 480.

Devize in valute

Ljubljana. Amsterdam 0-22.8275, Berlin 13.505 — 13.535 (13.52), Bruselj 0 — 7.9242, Budimpešta 0 — 9.9305, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 0 — 8.0052 London 0 — 276.58, New York 0 — 56.86, Pariz 221.52 — 223.52 (222.52), Praga 168.2 — 169 (168.6), Trst 297.13 — 299.13 (298.13). Zagreb. Amsterdam 22.7975 — 22.8575, Dunaj 7.9002 — 8.0202, Berlin 13.505 — 13.535, Budimpešta 9.9902 — 9.9455, London 276.18 do 276.98, Milan 297.65 — 299.05, New York 56.76 — 56.96, Pariz 221.52 — 223.52, Praga 168.20 — 169, Curih 1094.4 — 1097.4. Curih. Zagreb 9.12375, Pariz 20.905, London 25.2425, New York 519.90, Milan 27.205, Praga 15.385, Dunaj 73.05, Budimpešta 90.675, Berlin 123.40, Bruselj 72.30, Amsterdam 208.30, Varšava 58.30, Bukarešta 3.115. Dunaj. Beograd 12.4725 — 12.5125, Berlin 168.63 — 169.13, London 34.49625 — 34.59625, Milan 37.1825 — 37.2825, New York 710.35 do 712.85, Pariz 27.7375 — 27.8375, Praga 21.01375 — 21.09375, Curih 136.63 — 137.13. Elektri.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 125 den., Praštedion 930 den., Kreditni zavod 175 den., Večve 120 den., Ruše 260 — 280, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda aranžma 430 — 432, kasa 430 — 432, za februar 431.5 — 432, za april 437 — 438.5, za december 465 — 468, investicijsko 87.5 den., agrarne 52 — 54; bančne vrednote: Praštedion 930 — 935, Union 55 — 55.25, Kreditna 93 den., Ljubljanska kreditna 125 — 130, Srpska 153 — 154, Narodna 7400 — 7500, Poljo 17.5 — 18, Hrvatska 55 — 57; industrijske vrednote: Gutmann 200 — 205, Slavetka 103 — 104, Slavonija 5 — 5.50, Drava 480 do 485, Isis 20 — 25, Večve 118 — 125, Dubrovačka 490 blago, Jadranska plovidba 690 den., Trbovlje 475 — 485, Brod vagon 315 do 350, Sečerana 475 — 480, Narodna mlinaka 20 denar.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (12. t. m.). Les: Tendence mirna. Zaključeni so bili 3 vagoni bukovih nežamanih plohov. Eksekutivno je bilo kupljenih 4 vag. bukovih drv, suhih, samih cepanje. Ia. Ivo vag. nakl. post. pariteta Stična po 25.95. Deželni pridelki: Tendence za žito nespremenjena. Nudi se pšenica (sl. post., mlev. tar., 80 kg, 20dšt. primesti plač 30 dnt); baška promptna po 267.5 do 290, za februar po 262.5 — 295, za marec po 300 — 302.5, za april po 305.5 — 307; moka „Ogc“ fco. Ljubljana, plač po prejemu blaga po 420 — 425, koruza: laplatska, promptna, postaja Domžle po 345, baška, času primerno suha, prompt., slov. postaja po 295 do 297.5; jemen: baranjski, pivovarniški, 68-69 kg 345 — 347.5; baški, ozimni, 67-68 kg 330 do 332.5. Novosadska blagovna borza včeraj zaradi pravoslavne praznika ni poslovala.

Spanska hripa!

INFLUENZA

Za ojačanje rekvalifikaciov je izbrano sredstvo

Leciterrin

1797a

Vrednotite zdravstvo na sveti

Dobrota v lekarnah

Zahvala za smrtno kazen

V Liverpoolu so obsodili 21letnega radiotelegrafista in bivšega vsučiliščenika Viktorja Clarka na smrt, ker je bil zadavl v dvoboju, pri kateri je v Londonu stanoval. Nato je hotel posiliti njeno hčer, a mu je ušla.

Clarke ima za seboj navzlic svoji mladosti dokaj pisano kariero. V svojem 16. letu je odšel v Ameriko, kjer je pohajal vsučilišče v Princetownu. Ko se je vrnil domov, se je vdal razvrtnemu življenju. Iz nekdanjega bojazljivega mladeniča je bil postal prvovrsten pustolovec, ki je iskal najbolj nenavadni zabav. Imel je veliko srečo z ženskami, tako da se ga je prišlo ime „mladenič s sto zaročenkami“. Delati mu ni bilo treba, ker je znal živeti na stroške svojih ljubic. Padal je vedno globlje, dokler ni postal navaden zločinec in si zaslužil smrtno kazen. Pred sodniki se je vedel zelo cinčno. Priznal je svoje grehe brez obotavljanja tako da ga je sam predsednik sodnega dvora večkrat opozoril, naj premisli svoje izjave. Porotniki so izrekli svojo sodbo po štirinajsturnem posvetoivanju. Ko je predsednik prebral obsodbo, je ostal Clarke miren in samo pripomnil: „Hvala lepa, g. sodniki“.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 11. februarja 1929

Višina barometra 308.8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlag.	Smor vetra	Hitr. vetra	Padavine
opazovanja							
Ljubljana		763.1	-17.7	79	NE 2	10	sneg 1.0
Maribor		762.7	-19.0	40	W 1	3	sneg 1.0
Zagreb	8	763.3	-17.0	30	NNE 1	10	sneg 2.0
Beograd		76.1	-19.6	90	mirno	10	sneg 6.0
Sarajevo		5.6	-18.0	80	NNE 2	9	sneg 16.0
Dubrovnik			0.0				
Skoplje	7	769.1	-11.0	90	SE 0	10	sneg 3.1
Split		754.4	-6.0	70	NE 3	10	sneg 0.0

Solnce vzhaja ob 7.7, zahaja ob 17.23; luna vzhaja ob 8.47, zahaja ob 20.22. Najvišja temperatura današ v Ljubljani -14.5, najnižja -20.6; v Mariboru -21; v Zagrebu -15; v Beogradu -20; v Sarajevu -20; v Skoplju -12; v Splitu -6.

Dunajska vremenska napoved za sredo: V južnih Alpah večinoma oblačno, mogoče sneg, najhujše odce temperatura.

Iz življenja in sveta

Stroge zime in ostri mrazovi

Leta, ko je cvelo drevje že v januarju — žetev v maju, trgateg v avgustu — zima in kuga v l. 1428 — zima Henrika IV. v Canossi — ledena skorja na Jadranskem in Baltskem morju — Pešpot od poljske meje do danske države

Letošnji sibirski mraz je sprožil marsikakšen spomin na hude zime v prešlih letih, decenijah in stoletjih. To je čisto naraven pojav. Saj smo imeli skozi trideset let razmeroma mile zime z oceansko klimo. To je mnoge naše navdalo s prepričanjem, da se je v svetovju nekaj spremenilo in da v naših krajih ne bo nikoli več ostrega mraza. Pa je pritisnila letošnja zima, ki bo vse neverne Tomaže uverila, da smo se v vremenskem oziru približali opet starim časom — v kolikor niso imeli že takrat izjemoma milega vremena.

Takšna izredna leta so bila n. pr. 1186., 1202. in 1328. Drevje je cvelo že v januarju. Posestniki vrtov so bili v nepopisnem strahu, da bosta mesto njih žela nenadni mraz in slana. a Bog jim je dal vsega v izobilju. Zeli so mesto v juniju in juliju že meseca maja, trgateg pa so imeli že v avgustu. Nadaljne mile zime so bile v letih 1420., 1425. in 1427/28. Strašno kugo, ki se je pojavila tega leta, pripisujejo baš nesrečnemu toplemu zimskemu vremenu.

Poleg primerov toplih zim pa najdemo mnogo večje število volčjih zim. V zgodovini se bere, da sta bili izredno hudi zimi že l. 401. in 558. Črna morje je zamrznilo in se ni odtajalo do pozne pomladi. Enako huda zima je bila l. 820. Začela se je že v septembru in je trajala tja do maja. V zgodovinski strogi zimi l. 1076. je romal cesar Henrik IV. v Canossi in je zamrznilo na dvorišču, ne da bi bil sprejet od papeža, ki ga je proklel. L. 1323. je zamrznilo Jadransko in Baltsko morje. L. 1407 je pritisnila zima že za vse svete in je trajala nepretrgoma 18 nepopisnih mrzlih tednov. Mraz je bil tolik, da je kamenje pokalo. V vodnjakih se je napravil led, reke pa so pod ledeno skorjo malone usahnile. L. 1423. je bilo Vzhodno morje zamrzlo tako na debelo z ledom, da se je vršil promet od Gdanske na poljski meji do Kodana kar po njem. L. 1658 pa je zamrznilo Baltsko morje tako čvrsto, da je švedski kralj Karel X. korakal s svojo armado. hročeč 20 tisoč mož kar od Malega Belta proti Dansk.

Trda in brezobzirna zima je bila tudi l. 1709. Nastopila je v decembru in

je pritiskala do aprila 1710. Zamrznilo je Jadransko morje in tudi morje pri Calaisu. Srednja Evropa je takrat neznansko trpela.

Podobno zimo kakor letos so imeli naši predniki l. 1829., torej natančno pred sto leti. September je bil deževen in vlažen. V oktobru je zapadel sneg, v novembru je pritisnil mraz, ki ni odnehal do konca februarja 1830. Posledice te zime so bile katastrofalne. Ko se je začel led tajati v februarju, so nastopile velike poplave in izstopivše reke so zahtevale mnogo človeških žrtv. Mesta ob Dunavu, v prvi vrsti Dunaj sam, so bila pod vodo. Naslednji ostri zimi sta bili še l. 1839. in l. 1776. Poslednja ima mnogo skupnosti z letošnjim mrazom.

Središče srednjeevropskega mraza je trenutno v Olomucu, kjer je padel termometer celih 38 stopinj pod ničlo. Velik mraz je v Požunu 32 stop., in v Admontu 33 stop.; v Trstu so te dni zabeležili izredno nizko temperaturo 14 stop. pod ničlo. Burja je divjala kakor orkan in je dosegla brzino 90 km. V Budiovcih kaže termometer 41 stopinj, v Varšavi 34, v Berlinu pa 30 stopinj pod ničlo.

Mož, ki se kopa pri 40 stopinjah mraza

Na Dunaju imajo društvo, boljše rečeno krožek prijateljev mraza. Temu cercelev pripada tudi 62letni zobni zdravnik dr. Hermann Bardoch, ki ve ljaja že od svojih mladih let za velikega prijatelja mrzle vode.

Med vojno je bil dr. Bardoch vojni jetnik v Rusiji. Poslali so ga v Sibirijo, kjer je imel dovolj priložnosti potapljati se v vodi ob najobčutnejšem mrazu. Kopal se je čisto ko je bilo 40 stopinj pod ničlo, da je prišel do vode, pa je moral še izsekavati led. To je opravljal vedno v kopalni obleki. Domačini so se mu zelo čudili, zakaj zeblo jih je bolj nego začasnega priseljence, ki ga je pripeljala v mrzlo Sibirijo svetovna vojna.

Ta zdravnik je zelo enostavno oblečen in ne nosi nikoli pozimi volnene ga perila, suknje in pokrivala. Pred mrazom ga ščiti samo gost jopič. Sedaj se kopa na Dunaju skoro vsak dan in kopolji pri temperaturi 10 ali 20 stopinj pod ničlo niso nič posebnega.

Dr. Bardoch ima nekaj tovarišije, ki pa si upa pljusniti v vodo samo če ni

premrzla. Sedem tovarišev je imelo te dni dovolj poguma, da so se kopali v mrazu 20 stopinj pod ničlo. Po kopolji so pili vročo juho ali čaj. Interesantno je tudi dejstvo, da je dr. Bardoch največji sovražnik alkohola. Sam pravi, da ga je baš to očuvalo tako odpornega in svežega. Odkar izvršuje svojo prakso, in tega je že 37 let, ni bil še nikoli bolan. Se večje čudo od njega pa je bil bivši komorni sluga barona Rotschilda, neki Schlesinger. Ta se je do svojega 80. leta kopal vsak dan v Dunavu, ob vsakem vremenu in vsaki temperaturi.

Ameriški letalec Frank Hawks je potolkel zadnji brzinski rekord na progi Los Angeles — New York.

Buren pogreb mehiškega atentatorja

V nedeljo so v Mehiki pokopali Justificiranega risarja Torala, ki je lani ustrelil enoroškega prezidenta Obregona. Justifikacija se je izvršila mirno. Stiritisoč oseb, ki so hotele prisostvovati ustrelitvi, je policija zadržala v sosedstvu jetnišnice, na dvorišču pa je dovolila pristop komaj 30 novinarjem in zastopnikom oblasti.

Ko so palagali Torala v zemljo, je množica pritisnila na policijsko stražo, da se je ta morala poslužiti orožja. Oddala je več salvi in pri tem so bile tri osebe usmrčene, trideset pa ranjenih. Na pomoč so prišli tudi gasilci. Začeli so ljudi razganjati z brizgalno. Zenske pa so napadle gasilce s kamenjem. Slednjič je prihajala med demonstrante kaverlija, ki je napravila red. Toral je bil pokopan brez cerkvene ga blagoslova, pač na so se brale zanj maše v vseh mehiških cerkvah.

Boji papeštva v 19. stoletju

V prejšnjem stoletju so bili rimski papeži trikrat oropani svojih posvetnih pravic. Prvič se je to zgodilo pod Napoleonom I., ki je papeža napravil za jetnika in ga odpeljal v Fontainebleau, kjer se je moral 25. januarja 1813. odpovedati svojemu posvetnemu vladarstvu. Toda to jetništvo ni bilo dolgotrajno. Že v naslednjem letu, ko je bil Napoleon I. poražen, se je papež vrnil v Rim in cerkvena država je bila obnovljena.

Med tem pa je nastalo širom Italije ljudsko gibanje, katerega namen je bil osigurati meščanom svobodo in ujediniti Italijo v nacionalnem smislu. Liberalnim in nacionalnim tendencam so se z vso strogostjo upirali že papeži: Pij VII., Lev II., Pij VIII. in Gregor XVI. L. 1848. pod vlado Pija IX. pa je izbruhnila revolucija. Poskusi papeža, da bi zalezel prekucijo, niso uspeli niti potem, ko se je sestavila liberalna vlada, ki je izdala milej-

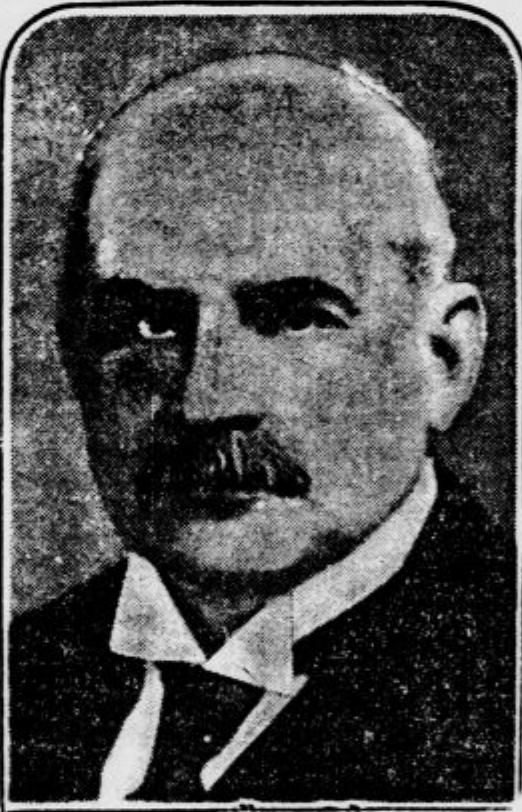
še zakone. Papež Pij IX. se je moral preobleči v žensko obleko in je moral bežati v spremstvu svojih kardinalov, ki so bili takisto preoblečeni, na napolijska tla v Gaeto. V Rimu pa je bila izklicana rimska republika, ki pa ni imela dolgega obstanka. Francoski prezident Louis Napoleon, nečak Napoleona I., poznejši cesar Napoleon III., je prišel papežu na pomoč, oblegal je rimsko mesto in izsilil njegovo predajo Avstriji in Napolitanci pa so zatrli revolucionarno gibanje in Pij IX. se je dne 12. aprila 1850. vrnil v Rim, preklical svoje prejšnje liberalne reforme in se priznal k stari ideji papeštva.

Triumf Pija IX. pa je bil kratkotrajen. V Italiji se je čim dalje bolj pojavljala tendenca zedinjene nacionalne države in grof Cavour je vstoličil kralja Viktorja Emanuela in ga izklical za vladarja Italije. Nastal je hud spor, kajti mnogo gorečih italijanskih rodoljubov je hotelo imeti papeža na prestolu nacionalne vladavine. To pa se ni zgodilo in papež se je proglasil za vatikanskega jetnika ter je ostal do najnovejše pogodbe s fašistično italijansko vlado.

Raketne sani zavozile v gledalce

Poskus s raketnimi vozili v Nemčiji so od kraja nesrečni. Oplove tvornice so izdelale več raketnih avtomobilov, ki so vsi končali v razvalinah. Pred kratkim je poskusil raketni inženjer Maks Vallier v Monakovem svoj novi izum, raketne sani. Menil je, da bo raketno vozilo brez koles lažje držalo in doseglo cilj kakor vozilo na kolesih. Skonstruiral je sani «Rakob II» in jih onemil z 18 raketami. Rakete so tvorile pet serij in so imele razviti tako silo, da bi raketne sani držale z brzino 378 km na uro.

Start se je izvršil v redu, amak varovitost terena, kamor so bile sani usmerjene, je povzročila, da so se na nekem ovinku nagubile preveč na stran in zavile v množico gledalcev, no število 3000 ljudi. Le srečnemu naključju se je zahvaliti, da ni bilo žrtv. Sani so se odbile od trdega zidu, za katerega se je umaknilo ljudstvo. Inženjer Vallier je bil zaradi tega zelo konsterniran in je onestil poskus z drugim raketnim vozilom, ki je bilo pripravljeno, da steče takoj za prvim.

K zborovanju komisije reparacijskih izvedencev

Ameriški delegat, znan velebankir Pierpont Morgan.

Svečanosti na čast Miss Evropi

Gdč. Simonova, Miss Evropa za leto 1929., se je odpeljala iz Pariza v Fontainebleau, kamor sta jo pozvali gosta znani madžarski kabaretni pleski Dolly Sisters. V njuni vili se bo spočila od naporov prošlega tedna. V začetku meseca marca obišče Miss Evropa svojo domovino Madžarsko. Njej na čast se bo vršila velika plesna zabava. V juniju odpotuje v Ameriko,

Da najboljši je to znanj

COLOMBO CEYLON CAJ

kjer se bo predstavila odboru za posojanje svetovne lepote v Galvestonu. Danski kralj Kristijan, ki se trenutno mudi v Parizu, je povabil Miss Evropo v Kodanj. Gdč. Simonova je tudi dobila ponudbo od ameriških gledaliških podjetij. Neka institucija ji ponuja kar 5000 dolarjev tedenskega gaža.

Madame Froidure,

najstarejša francoska volška kantierka, ki se je udeleževala že za časa francosko-nemške vojne l. 1870—71. Je praznovala te dni svojo osemdesetletnico in so jo počastili z veseljem banketom. Na sliki jo vidimo v uniformi, ki jo je nosila med obleganjem Pariza v omenjeni vojni.

Nov ruski kronski pretendent

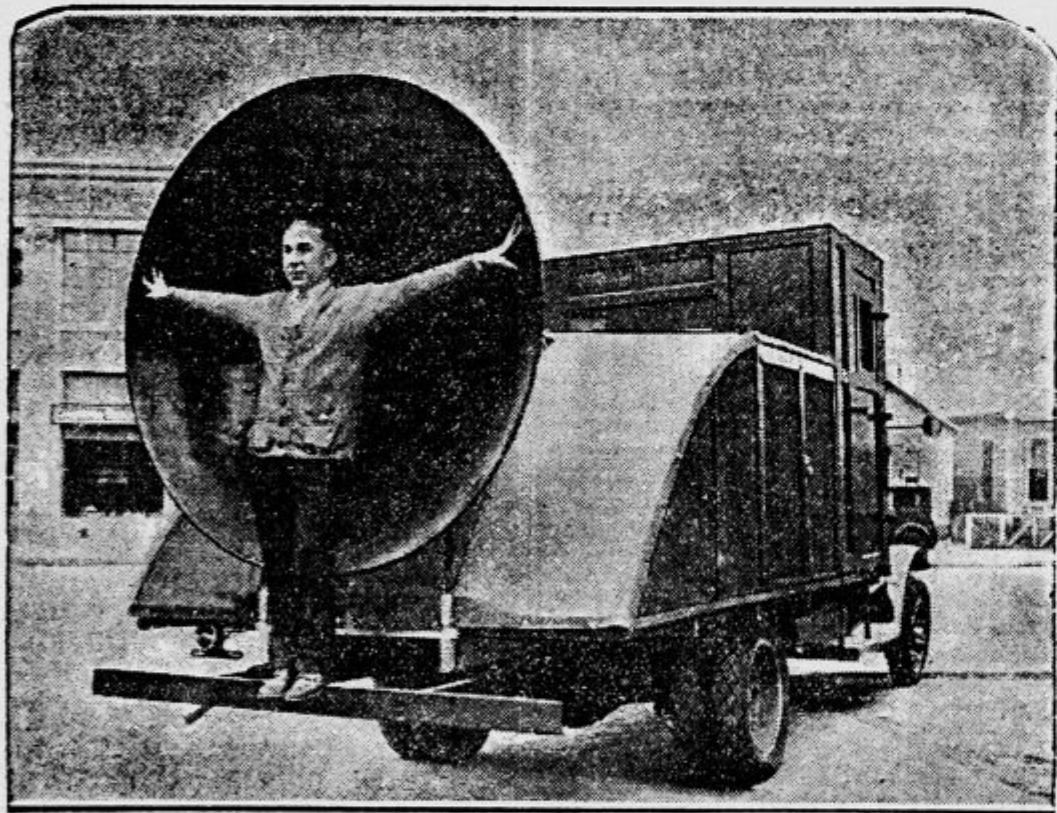
Po smrti velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča je ostala pokojnikova skupina ruskih monarhistov v emigraciji brez pravega naslednika. Zdaj so razpečili testament, v katerem postavlja Nikolaj Nikolajevič za naslednika in pretendent na ruski prestol svojega 28 let starega sina princa Nikita. Njegovo pretendentstvo je potrdil tudi najvišji ruski monarhistični svet v Parizu. Princ Nikita se nahaja baš sedaj na potovanju skozi ameriške Zedinjene države, in je po poklicu bančni uradnik.

Zlato in soliter v pamijskem pogorju

Gerburonov, vodja sovjetsko-ruske in nemške ekspedicije v pamijsko pogorje, javlja, da je ekspedicija v zadnjem času napravila načrt za nove zemljevide proučenih krajev, ki se bistveno razlikuje od dosedanjih kart tega ozemlja. Ekspedicija je s posebno natančnostjo proučila ledenike gorovja Tanimasa, ki leži 4000 m nad morjem. Zabeležila je 27 novih ledenikov. V kraji, ki jih je prepotovala, je ekspedicija odkrila tudi zlate žile in najdišča solitra.

Nove železnice, novi predori

V Franciji in Italiji se merodajni činitelji že dolgo ukvarjajo z novimi železniškimi projekti. Napol sklenjeno je, da se zgradi še en predor skozi Mont Cenis; podoben načrt obstoji glede sv. Bernarda, ki dobi nov, 16 km dolg tunel; mali sv. Bernard pa dobi kar 23 km dolg predor in za Mont Blanc obstoja načrt 12 km dolgega predora. Projekti so že v toliko dozorili, da razpravlja o njih glasilo francoskih železniških podjetnikov, «La Cronique de Transport».

Največji zvočnik na svetu,

ki ga uporabljajo v Los Angelesu. Orjaka vozijo skozi ulice na posebnem avtu.

Georges Pourcel:

Maska

Doktor Paul Giloux je bil videti na oko zelo pokojen, le nekoliko bled je bil. Vzel je iz miznice samokres in roka mu ni niti malo trepetala, ko je ljubkuje pogladil svetiljakočo se cev. Sedel je za pisalo mizo v svojem ordinacijskem kabinetu. Zdal pa zdaj se je zalotil, da se opazuje v zrcalu, ki mu je viselo nasproti; in vsakič se je na novo začudil, da je njegov duh tako bister in jasen.

Zdravnikov sklep je bil trden in neomajen. Življenje se mu je bilo zaglušilo. Mesec dni je bilo tega, kar mu je bila žena pobegnila z mladim fičirščom. Ali je bilo res to vzrok, da je sklenil dati življenju slovo? Nevestnica mu je bila jedva še v misli; drama je segala delj nazaj. Dospel je bil v tisto stanje, ko se jame duša počasi razkrajati, ko se ljubezen izgublja v agoniji.

Dvignil je oči do Alisinega portreta, visečega na steni: da se poslovi od nje, kakor se je bila ona poslovila od njega. Bila je ljubka in frivolna, on je bil resen in nežen. Zakaj je bilo nakičje, ki vlada vse ravnanje in neha-

nje v tem zmešanem karnevalu življenja, pred leti seznanilo v latinskem okraju nekam okornega študenta z lahkomiselno deklico? O, kako se je morala ta majcena ptičica petnajst dolgih let dolgočasiti v svoji tesni kletki!

Ali je zdaj kaj srečnejša, v svoji novi združitvi? Združena z abotnim ptičkom, z lepoperim pavom brez duha? Prisiljeno se je nasmešnil: proč s temi mislimi! V tej poslednji minuti hoče biti miren, miren in prezirljiv, kakor se spodobi filozofa, ki se je bil otresel vseh iluzij.

Zleknil se je udobno na divan in si premišljeno stavil samokres na sence. Mrzli dotik jekla mu je bil neprijeten: instinktivno je umaknil cev. V uho bi bilo nemara boljše...

Odložil je revolver: od zunaj so mu udarili na uho čudni glasovi... Zavijanje februarke burje, je najprej pomislil... Ne, bili so človeški glasovi, grehot in harmonika... «Maskare!» si je dejal. «Pustne šeme, ki prirejajo mestnim odličnikom serenado. Potrkalo bodo tudi na moja vrata, zakaj tudi jaz sem odličnik, vsaj ta trenutek še... Toda odprl jim ne bom ne bom jim več mogel odpreti...»

Tedajci se je iz skupine veseljakov začul ženski glas, prečudno sladk

glas, ki je zapel staro ljudsko popevko, slovo karnevalu...

«Kdo je?»

Svojege lastnega glasu ni spoznal, tako jasen je bil.

Spodaj se je kričanje še povečalo, udarci s pestmi so stresali vrata.

«Bolje bo, da jim odprem,» je pomislil, «drugače mi še stanovanje razbijejo.»

Misel, da bi ga topla utegnila najti na tleh hropečega v smrtnem boju, mu je bila mučna kakor dišharmonija v akordu.

Kakor vihra so se vsuli na hodnik in potem po stopnicah. Bilo jih je kaka deseterica mladih ljudi, preoblečenih v pierrote, klovne in harlekine. Med njimi je bila kolombina v rožnatem kostumu s črno baržunasto krinko. Raztepli so se po vseh sobah, nato pa so se vrnili v salon in se strnili okrog kolombine, ki je jela plesati ob pritajenih zvokih harmonike.

Izlegnila je roko proti doktorju, vabeč ga na valček, toda on se ni odzval. Mrko je gledal, kako se neznanica vrti, in pri tem razmišljal:

«O, poznam te, lepa maska! To, kar skrivaš pod baržunasto krinko, ti steham do grama, natančno ko Hamlet Yorickovo lobanjo. Ime ti je banalnost,

povprečnost, frivolnost, perfidnost nemara in brez dvojbe izdaja... Ah, kako prav, da se skrivaš pod krinko, zakaj skrivnost je tvoja edina privlačnost... Tvoja koketnost je odveč, zaman razkazuješ svoje čare... Naveličan sem že vseh teh očarljivih izabek... Vse je usahnilo v meni, mrtvo je vse, in da se za tvojo masko skriva obraz kraljice Sabe, mi vendar ne bi mogla obuditi v življenje, kar je izumrlo...»

Kolombina se je še zmerom vrtla, graciozno in mehko. Zdal pa zdaj je priplesala do doktorja in se osmuknila ob njem. Vnovič je iztegnila roke proti njemu, vabeče, proseče.

Odkimal je, žalostno, a odločno. In tedaj ga je objela okrog pasu in ga prisilila, da se je zavrtel z njo.

«Kdo si, lepa maska? Jo je rado vedno vprašal.

— Tista sem, ki te ljubi, je šepnila kolombina.

Veriga plesaclev se je sklenila. Na pol upiraje se, na pol se uklanjajoč, se je priključil, sam člen v tej verigi, razposajeno rajajoči mladini...

Iz dalje se je še čul glas, nežen in strasten.

«Kdo je ta ženska?» se je vprašal. «Tista sem, ki te ljubi,» mu je bila odgovorila mehko, malone boječe.

— Ah, kako rad bi ti verjel, skrivnostna maska!

Doktor Paul Giloux je zasopel: divji ples mu je bil nagnal kri v srce. Ali mu je bila časa sanjanja, ki jo je izpil z maskarami, razpalila žile? Z rokami se je pokrili obraz in globoko vsrknili neznanj lahni parium. Ob spominu na njeno prožno telo, ki ga je vzbudil v njem opojni vonj parfuma, je mislil, da mu je skopneti... Zaslutil je, da stoji na robu prečudne prigode, morda celo nove ljubezni...

Zapri je okno.

«Kaj sem neki hotel še pravkar storiti?» se je vprašal, trudeč se, da bi se domislil.

Ni se mogel spomniti. Lahen parfum, nedolžna besedica nezane maske je zadoščala, da se je opustošena duša trpkice, vsega naveličanega filozofa mahoma razcevala v novo življenje.

Doktor Giloux je pogledal na uro. — Ni še polnoči, je rekel na glas. Še je prilika, da poiščem to žensko...

Vsakokrat, kadar pridete v dotik s tujimi osebami, Vas naslažje očuvajo opasnosti infekcije Anacot - Pastile dra Wandera.

Kaj pripovedujejo o burji in mrazu

Ribničan o burji — Pridiga župnika Šimna — Madžarski huzarji in kraška burja

— Per mej gajžlan! Kar živim, ne pomnim takega mraza in take burje. Se nikdar ni burja tako piskala po ljubljanskih «gasah». Ta pošast kar žge v obraz in liže kosti. Noben kožuh nič ne pomaga.

Tako je na svečnico tarna ljubljanski mešan Pepe v neki gostilni, ko je gravitirno sedel na stol k omizju stalne in vesele družbe. In razvil se je kmalu živahen pomenek o burji, o njenih dobrotah in strahotah kakor tudi o raznih anekdotah, ki so v zvezi z burjo.

— Kakšne nikore pa ste ljubljancani? Mi Bločani imamo burjo prav radi. Je z ogromnim basom presekala Bločan Miha pomenek o burji.

— Če za gorko kmečko pečjo ždiče, mu je oponašal mešan Pepe.

— Tisto ne! Peč je za starce, ženske in otroke. Mi Bločani se z burjo pošteno pogovorimo, kadar tuli in zavija. Ne boš ti nas, na tla nas ne spraviš! Ti si naše zdravje! Tako govorijo Bločani. Če človeka burja pošteno prepiha, je lačen kakor sestrada volk pozimi.

Stalno omizje je postajalo vedno bolj zgovorno. Stori o burji ni bilo konca ne kraja. Napreje so temeljito obravnavali vprašanje ali ima «burja» med ljubljancami kako posebno ime. Mešan Pepe se je spomnil da so «burjo» včasih imenovali «ta mrlja saba» z Kamniškimi planin. Od Kamnika pridriži in se žene čez Krim in ljubljanski vrh. Svojo muziko pričena na bloški, menišeški in logaški planoti. Od tam zavija dalje čez Snežnik, Javorink in Nanos, oziroma Hrušico. Po brzini in jakosti se od kraja do kraja proti morju vedno bolj stopnjuje. V združenem oziru je burja za Kraševce velika dobnostnica, a v javnem prometu je prava nadloga «Suha burja», ki divja ob lanih in solnčnih dneh, ni tako strašna in nevarna, še greje človeka. Hrušica je njena sestra, ki razsaia ob snežnih dnevih. Takrat kadi in pometja, da človeku kar vid jemlje.

Gabrj — nekdanja grobnica potnikov in voznikov

Najhujša burja razsaia od Razdrtega proti Senožčam in Storjam, dalje z Nanosa po Vipavski dolini in od Ilirske Bistrice proti Istri. Na besnejša in neznosnejša pa je na slovitom Gabrku, velikem klancu nekdanje glavne ceste Ljubljana — Trst, med Senožčami in Storjami ob bivši kranjsko-primorski deželni meji. Klanc Gabrj se vzhaja za kakih 200 m visoko nad selom Storje proti Senožčam. Ob hudi burji je nemogoče priti čez nj.

V časih, ko se še ni vila proti Trstu železna kača, v časih, ko so se pomikale dolge karavane potniških in tovornih voz iz Ljubljane v Trst in naproti po veliki glavni cesti so pozimi vsi potniki in korenjaški vozniki strahu zatrepetali, kakor hitro so v Sežani ali Storjah izvedeli da je burja na Gabrku pričela svoj divji ples. Malokdo se je upal nadejavati pot, kajti gotovo je bil zapisan pogubi. Na Gabrku je burja nanosila velike zamete, prevračala težke tovorne vozove in lahke pomaške kočije s katerimi se je poigravala kot s peresom metala je potnike vozniške in živino z vozovi vred v občestne jarke ali jih zasula s snežnimi zameti.

Tisoči so našli v prejšnjih stoletjih svoj grob v snežnih zametih na Gabrku. Mnogi čez to mesto so prišli na svet, peli silne ozeblene, tako da so jim odpadli prsti na rokah in nogah.

Mnogo sitnosti so imeli potniki z gabrsko burjo. Odnajša jim je klobuke in drugo prilagojeno spomlad so se prebivalci okoli Gabrka, zlasti pretkani in žilavi Senožčani, loptali, prebivalci klobuki, odejami in drugim stvarmi. Tudi marsikatero vrečico dobre kave so našli spomlad v neki ogradi kamor jo je vrela burja Senožčani niso hali nikdar kupovali klobukov. Originalni očenci so nosili včasih celo visoke cifindre. Vse te stvari so pobirali spomlad po gabrški planoti ko je skopel sneg.

Ribničan o burji

Kot dremi trdi Ribničan Matevž je kljub visoki starosti krošnaril po Krašu. Pravijo da je iz Trsta prenesel tudi marsikatero vrčico kave, ki jo v tistih dobrih časih niso smeli nositi iz pristanišča. Po nujnih potrebah je neko zimo Matevž mahal v Trst. Prišel je v

Senožče. Izkušeni Senožčani so ga svarili, naj nikar ne maha ob tem slabem vremenu čez Gabrk, ker je tam že začela tuliti neugnana burja. Matevž, trgoglavec kot je bil, je zagodrnjal: — Preteto bodi! Prej bo Ribničan burjo v kozji rog ugnal, kakor pa ona njega.

Kako obupno in smrtnonevarno borbo je moral Matevž na Gabrku voditi z burjo, o tem stari ljudje molče, molči tudi kraševska tradicija, pač pa se je ohranila jedrnat Matevžetova karakteristika o gabrski burji. Ko je po silnih naporih Matevž prišel v Storie, je glasno zaklel in pristavil:

— Preteta burja! Ta vranč enkrat mlče, drugi siče, nazadnje pa ob tla meče.

Župnika Šimna pridiga o burji

Bilo je v onih dobrih časih, ko je župnik Šimen pastiral v Martina Krpana rodni vasi pri Sv. Trojici na Notraniskem. Šimen, prava konservativna grča, ni bil le dober dušebrižnik, marveč tudi umen kmetovalec in živinorejec. Vsako leto je zaklal do pet ptičjih prašičev. Meso in svinjino je spravil pri dveh petičnih kmetih v sušilnice, ki so bile napravljene pod slamnatimi strehami. Bilo je neko predustno, zelo mrzlo nedeljo. Burja je strehe kar odkrivala in škopo daleč naokrog razmetavala. Tudi mraz je bil silovit. Župnika Šimna je v cerkvi strašno zeblo. Zato je imel na prižnici prav kratko in krepko pridigo, ki je med notranjskim narodom ohranjena deloma še v verzih. Gospod Šimen je pridigal:

— Danes je zima mraz Zebe mene, zebe vas. Burja tuli skozi vas. Miha in Jaka le pazita da burja ne odnese vseh klobas. Danes teden pa bom frišno slamo v škornje daj, pa bom tako pridgov, da vas bo vse hudič jemav. Amen! Od burje premagani madžarski huzarji

V onih burnih časih ko so večkrat drvele skozi naše kraje vojne trume nekdanje Avstrovske in Italije pred približno 80 leti, so ob nahušni burji jahal po glavni cesti sluzi Postojno dalje — madžarski huzarji. Bilo jih je s tremom vred za en eskadron. Namenjeni so bili najprej v Gorico. Brez večjih naporov so prigajali v slavno Razvoro pod Nanosom. Tu je burja že nekako muzicirala. V Razdrtem so huzarji razjahali in nekaj časa počivali, da so se okrepčali in nakrmili konje. Trdi v borbi proti burji preizkušeni Razdrčani so svarili komandanta pred nadaljnjim pohodom, češ da je pot razdrška in nevarna. Komandant je zaročal: s sabljo ter se pridulil:

— Basana, teremate! Wir ungari-sche Husaren fürchten nicht vor die Bora! Eskadron, marsch marsch!

In eskadron je odjari dalje proti Vipavi. Velikega Napoloma je premagala ruska zima, o-abnega madžarskega huzarja pa kraška burja.

Ustno izročilo končuje storijo o madžarskih huzarjih:

...in v Gorico so prišli huzarji brez vsake oprave in opreme. Cele tri tedne so čakali, da so se vsi zbrali eni brez čake, drugi brez konja, tretji brez opreme in tako dalje. Trje huzarji so tudi zmrznili. Ko je burja ponehala, so vipavski kmetje na 14 vozovih pripeljali v Gorico od burje ob vipavski dolini razmetano opremo, vozaško ropotijo in beračijo.

Tako je slavnato slavo madžarskih huzarjev odnesla — kraška burja.

Dozisi

VIC. Na pustno soboto zvečer je priredil vsiki Sokol duša vsega društvenega življenja v naši občini, svoje tradicionalno maskarado. Sokolska dvorana je bila večera primerno zelo okusno okrašena v obliki trikotov, za kar gre pohvala vsemu članstvu, ki je sodelovalo pri pripravi. Kako priljubljena je postala ta prireditev našega Sokola, nam je pričala številna udeležba domačinov in gostov iz Ljubljane, Borovnice in Grosuplje, tako da je bila dvorana zasedena do zadnjega končka. Nekaj minut po 21 uri se je razvil pester spreved mask, med katerimi je bilo nekaj zelo lepih in so vzbudile občudovanje. Ob nemirnem svrjanju priznanega Verbičevega jaza se je vrtil nato oles Pavičiom, ki bi bogato založen. Živahno vrvenje je vladalo zlasti v baru. O polnoči je bila le potna konkurenca mask in sta bili izvoljeni kot najlepši gdi Iva Majaronova iz Borovnice ter gdi Vera Rusova z Grosuplje. Žirja je prisodila

prvi logo maskarado, drugi pa kosmetno šamelo. Po krajšem odmoru se je nato karnevalsko razhajanje nadaljevalo, ki je poteklo zelo animirano do zgodnjih jutranjih ur. Vsa prireditelja je potekla brez najmanjšega incidenta. Snodi pa se je vršil običajni «Valčkov večer» ob lepi udeležbi občinstva, ki je potekel ravno tako zelo animirano.

JEZICA. Sokolsko društvo na Jezici je imelo na pustno nedeljo svojo običajno maskarado, ki je potekla ob številni udeležbi zelo zadovoljivo. Na sporedu je bila predelanka «Trje tički», po predstavi pa ples in prosta zabava. Glede igre gre vse priznanje igralcem in igralkam, da so vzdržali pri vajah ob tako hudem mrazu. Dvorana je bila prav okusno dekorirana in godba je zaigrala mnogo lepih komadov. Tudi naše gasilsko društvo je v nedeljo priredilo pri «Ruskem carju» maskarado. Osejen je tudi tukaj bilo na prvem mestu, svedca s sladko kapljico. Nikakor ni manjkalo veselo razpoloženje in plesa je bilo dovolj, da bi se za šalo spoprijeli in res sta se zgrabila Pavle in Andrej. Andrej je res groba šala stala 5 mesecev težke ječe, France se ni hotel z njima metati, ker je vedel, da iz šale prerada nastane romica, pa je vendar ta revež največ dobil po glavi. Ko je nekaj časa France miril tovarika, ki sta se metala, se je Andrej trenutno ujezil, skočil je k bližnji dvoranici, pograbil poleno in hitel nazaj na bojišče. Pavle se je medtem umaknil, a Andrej je kar navahnil in ni gledal, koga je napadel. S poleno je lopnil po glavi Franceta, da mu je pošla lobanjska kost in se je zgrižl nezavesten.

France je sicer okrevl, toda odšel trpi na «senzorični afaziji», ki je nastala zaradi pretrsa možganov France ima pretreseno središče govora, kjer je sedež senzoričnega dela govora, to je tam, kjer se predstava spreminja v besedo. Nekaj časa France sploh ni mogel govoriti, šele polagoma se mu je sopol vrnil dar govora. Pozabili je tudi štati in računati ter se je moral znova učiti kakor šolarček. France je tudi pri godbi igral bas, pa je po odarcu na glavo popolnoma pozabil, kako se igra.

Andrej se je sicer zagovarjal, da je bil pijan in da sta ga tovarika imela na tleh, sodišče pa je bilo drugačnega mnenja; saj sta France in Pavel povedala brez vsakega protislovja, kako je bilo in kako je navahnil Andrej na nič hudega slutečega Franceta.

Smrt divjega lovca

Pod Kamniškimi planinami počiva divji lovec Pankrac Klemenšek, ki je padel zadet od lovčeve kroglice.

Klemenšek je bil zelo navdušen divji lovec. Tam v Solčavi, kjer je bival, je spoznal drvarja Boštjana in Petra Šebeta. Nagovarjal ju je, naj gresta z njim, da mu bosta pomagala nositi ustreljene divje kozle. Oba sta se dala prepovoriti in bosta zavoljo tega svojega delanja sedela vsak mesec dni v ječi.

Pankrac je obljubil drvarju Boštjanu, da mu bo dal 100 Din nagrade, če gre z njim. Pridržil se je tudi Boštjanov brat Peter in vsi trdijo so se napotili proti Vršču v Kamniških planinah. Bilo je lani 7. oktobra. Na Petkovi ulici je Peter počakal, da se vrne, ležal v travo in zasopal, a ona dva sta šla dalje. Kmalu sta izsedila zamse na neki pohl in Klemenšek je kar štetri ustrelil. Poklicala sta Petra in vsi skupaj so jih odnesli proti dolini Utrudiš in so se počivali so za neko skalo v ruševini.

Puško je imel samo Pankrac. Ko je streljal, sta začela strel dva lovška čuvaja in sicer France Uršič in Lovrenc Mehanja. Oba sta se takol

Na mnogobrojne želje

naših klientov objavljamo vsako sredo zabvalnice o Figolu.

P. n.

lekarna dr. SEMELIC, Dubrovnik 2. Prosim, pošljite mi 3 steklenice Figol-elektra. Že nad 3 leta trpim na bolečinah v želodcu in vse dosedanje zdravljenje je bilo brezuspešno, toda Vaš Figol me je privedel v novo življenje. Radi tega se Vam srčno zahvaljujem in Vam želim, da še nadalje delujete v blagor človeštva. Priporočati ga hočem vsakomur, ker je tudi najbolj zdravemu človeku potreben.

S spoštovanjem

OSANNA KOCKA, Kotor, 18. maja 1928.

Razen za gori navedeno bolezen je Figol sigurno zdravilo pri neurejenih prebavilih, t. j. želodcu in črevesih ter z njimi v zvezi boleznimi ledvic, jeter, glavobola, brezspanju in hemoroidih. Figol proizvaja in razpošilja proti povzetju lekarna dr. Semellé v Dubrovniku 2. Cena: 3 steklenicam 105 Din, 5 stekel, 245 Din, 1 poskusni steklenici 40 Din.

Lesna industrija

Parna žaga s pošojarmenikom, venečljanko ter vseni cirkularji, parketarna ter vodna moč (žaga), z moderno parnilnico in sušilnico, v gozdnem okraju bakovine in hrastovine, tik kolodvora, ugodno napredaj. Ponudbe pod značko «Petek» na inseratni oddelki «Jutra».

2758

Za industrijo se oddajo obsežni prostori

tik kolodvora blizu Ljubljane, z vpečano elektriko, po zelo nizki ceni, za 50 KW. Le resni reflektanti naj laviijo svoj naslov z navedbo stroke, na koliko najmanj oziroma največ kv m prostora in električne sile reflektirajo ter koliko ur bi dnevno obratovali, pod Industrija 50 KW, na inseratni oddelki «Jutra».

2751

napotili v hrib zasledovat divje lovcve. Na neki poti sta našla dva divja kozla ustreljena, divjih lovcov pa ni bilo nikjer. Mahoma sta zagledala lovca, da se giblje ruševje in proti njima se je obrnila puščina oben, dočim strelca nista videla. Oba sta se postavila in astrelila. Tisti trenutek je Peter skočil v neko kotojajo, Pankrac se je prekotahil in obeljal mrtve, Boštjana pa sta lovca zgrabila. Ugotovili so, da je Pankrac se metev in odšli v dolino.

Pankrac Klemenšek je imel par reber adrob-ljenih in projektih mu je raztrgal del pišča, da je mladi, 24-letni moč vsled ukrvavljenja umrl in bi bila tudi takojšnja zdravniška pomoč brez-uspešna.

Boštjan in Peter, ki sta pomagala divjemu lovcu, sta se morala zagovarjati zavoljo tatvine, lovca France in Lovrenc pa radi pregreška zoper varnost življenja.

Oba drvarja sta trdila, da nista mnila, da delata kaj protipostavnega. Boštjan je delal, da mu je Pankrac rekel, da grota v lovišče njegove tete, kjer je pač smel streljati. Peter je omenil, da sploh ni mislil nositi gamsov, tem-voč je šel samo izgat ovcin in druge zdravilne rože.

Oba lovca sta trdila, da sta bila v svojem pravu, da je Lovrenc enkrat ustrelil v zrak pred-tem sta prišla do divjih lovcov in sta tudi kila-cala proti njim, pa se ni nobeden oglašil. Bil sta prepričana, da sta v smrti nevarnosti, so-važnika nista videla, pač pa samo njegovo pu-ško, tudi nista dobro vedela, koliko nasproti-kov imata pred seboj, zato sta oba sročila na svojih dvocevkah naenkrat oba petelina.

Kazenski senat je menil, da sta bila lovca res v takem položaju, da sta se morala poslužiti orožja in tu je oprostil.

Radio

Izvilleček iz radio-programov: Četrtek, 14. februarja.

Sprememba ljubljanskega programa za sredo 13. februarja: 19.15: Dr. Böhm: Predavanje o morju. — 19.30: Prenos opere «Carmen» LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa in reprodukcijska glasba. — 13.30: Stanje vode na borzne vesti. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18: Četčina. — 18.30: Bakterije v soniti — prijateljice kmeta. (Inš.

Laš.) — 19: Neke sosednje države. — 19.30: Zgodovina Slovenscev. — 20: Uvertura večer — izjava radio-orkester. — 22: Napoved časa in poročila. — ZAGREB 13.15: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Koncert ruskega orkestra balalaik. — 19.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Pra-ge. — PRAHA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.30: Simfoničen koncert: Ostrčilove skladbe. — 22.30: Laska godba. — BRNO 16.30: Pevski koncert in recitacije. — 19.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Pra-ge. — VARŠAVA 17.55: Koncert Beethovnovih komornih skladb. — 20.30: Orkestralni koncert. — 21.15: Prenos koncerta iz Krakova. — Laska godba. — DUNAJ 11: Do-poldanski koncert. — 16: Koncert kvarteta in poje. — 19.45: Wagnerjeva opera «Walküre». — BERLIN 16.30: Orkestralni in pevski kon-cert. — 19.30: Prenos in glodalščica: Offenba-chova opera «Hoffmannove pripovedke». — La-hke godba. — FRANKFURT 16.30: Popoldanski koncert. — 20.15: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — Prenos in Kassel: koncert zbora A-capel-la. — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert. — 20: Podetelski večer: glasba in recitacije. — 21.30: Zabaven večer in koncert lahke glasbe. STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 19.15: Koncert orkestra in solstov. — 20.15: Italija, kakor jo vidijo drugi narodi. (Proza in glasba.) — Mozartove in Beethovneve klavirske skladbe. — TOULOUSE 21.30: Simfoničen kon-cert. — 22: Odločki iz Massenotove opere «Manon». — 23: Laska godba. — BUDIMPE-ŠTA 9.15: Popoldanski koncert. — 17.40: Kon-cert organske godbe. — 19.20: Dramatični večer. — 21.10: Reprodukcijska glasba. — LONDON 19.45: Parcellove pesni. — 20.15: Laska gla-sba. — 20.45: Mešan večer. — 22.35: Orkestra-lni in pevski koncert. — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45: Operni večer. — STOCKHOLM 18.30: Koncert lahke glasbe. — 20.15: Koncert voljske godbe. — 22.10: Ko-morna glasba. — 22.40: Prenos knozemskih po-staj.

REKORDNE REZULTATE samo s TUNGRAM Barijevimi REKORD CEVMI

Kupujtel Čitajtel „Princesko Zvezdano“

Umrli nam je danes naša nad vse ljubljena žena, mamica, se-stra, teta in svakinja, gospa

Ivanka Praprotnik

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek 14. februarja ob 16. uri iz splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 12. februarja 1929.

Žalujoci ostali.

Potrji neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prija-teljem in znancem žalostno vest, da je naš dobri soprog, oče in sin, gospod

Vladimir Premrou

danes ob 3. uri zjutraj po kratkem trpljenju zatisnil za vedno svoje oči.

Pogreb se bo vršil v četrtek 14. t. m. ob 16. uri iz mrtvašnice splošne bolnice na mestno pokopališče na Pobrežju.

Maribor, dne 12. februarja 1929.

Cecilija Premrou roj. Ralner, soproga. Josipina Premrou, mati. Vladko sin, Herma, hčerka in ostali sorodniki.

Drva

za kurjavo (odpadi od ta-ge) v vsaki množini se dobe pri

IVAN ŠIŠKA

parna žaga in tovarna par-ke-va, Ljubljana, Metelko-va ulica 4.

2751

ZAHVALA

Za mnogobrojne izjave iskrene sočutja ob prički smrti najine ljubljene matere in tače

Amalije Česarkove

se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala vsem darovalcem ovetja in vsem, ki so jo počastili na naši zadnji poti v Treb-njem in Ljubljani.

Maša zadušnica se bo brala v četrtek 14. t. m. ob pol 8. uri v župni cerkvi v Trebnjem.

Dr. Albin Česarek in soproga.

Vsem uradom, zlasti občinskim, sod-nim in žandarmerijskim priporočamo

Zakon o posesti in nošnji orožja

pravilnik k temu zakonu, pravilnik o izdelavi in prodaji orožja in komentarji k njim, v izdaji dr. OT. PIKMAJERJA.

Vezana knjiga velja a poštino vred Din 07.50 ter se dobi v knjigarni

Tiskovne zadrage v Ljubljani, Prešernova ulica 54, v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

